

II

(EÜ asutamislepingu / Euratomi asutamislepingu kohaselt vastu võetud aktid, mille avaldamine ei ole kohustuslik)

OTSUSED

KOMISJON

KOMISJONI OTSUS,

17. juuni 2009,

riigiabi C 21/08 (ex N 864/06) kohta, mida Saksamaa kavatseb anda äriühingule Sovello AG (endise nimega EverQ GmbH)

(teatavaks tehtud numbri K(2009) 4516 all)

(Ainult saksakeelne tekst on autentne)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2009/697/EÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

likule investeerimisprojektile. 24. novembril 2008 korraldati EverQ GmbH ümber aktsiaseltsiks nimega Sovello AG ⁽³⁾.

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 88 lõike 2 esimest lõiku,

- (2) Komisjon nõudis täiendavat teavet 16. veebruaril (D/50671), 26. aprillil (D/51786), 10. juulil (D/52902) ja 17. septembril 2007 (D/53704). Saksamaa uuendas teadet ja esitas täiendava teabe vastavalt 29. märtsil (A/32775), 9. mail (A/33866), 28. augustil (A/37024), 17. oktoobril (A/38528), 9. novembril (A/39223) ja 12. novembril 2007 (A/39287). 6. detsembril 2007 toimus komisjoni talituste ja Saksamaa ametiasutuste esindajate kohtumine. 20. detsembril 2007 (A/40543) kinnitasid Saksamaa ametiasutused kirjalikult kohtumisel esitatud teavet. 20. veebruaril 2008 küsis komisjon täiendavat teavet selle kohta, kas projekt kujutab endast ühtset investeerimisprojekti ja nõudis ühtlasi ajakohastatud turuandmeid. Nõutud teave esitati komisjonile 19. märtsil 2008 (A/5454).

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, eriti selle artikli 62 lõike 1 punkti a,

olles kutsunud huvitatud isikuid üles esitama märkusi vastavalt eespool nimetatud sätetele ⁽¹⁾ ja võttes esitatud märkusi arvesse

ning arvestades järgmist:

1. MENETLUS

- (1) 20. detsembri 2006. aasta elektroonilise teatega, mis registreeriti komisjonis samal päeval (A/40513), teatas Saksamaa kooskõlas eraldi teatamise nõudega, mis on sätestatud ulatuslikele investeerimisprojektidele regionaalabi andmist käsitlevas mitut valdkonda hõlmavas raamprogrammis ⁽²⁾ (edaspidi „MSF 2002“), komisjonile kavatsusest anda regionaalabi äriühingule EverQ GmbH ulatus-

- (3) 20. märtsi 2008. aasta kirjaga (K(2008) 1844 (lõplik)) teatas komisjon Saksamaale oma otsusest algatada abi suhtes EÜ asutamislepingu artikli 88 lõikes 2 ettenähtud menetlus.
- (4) Saksamaa esitas oma seisukoha 15. augusti 2008. aasta kirjas, mis registreeriti komisjonis 18. augustil 2008 (A/16933).

⁽¹⁾ ELT C 227, 4.9.2008, lk 19.

⁽²⁾ EÜT C 70, 19.3.2002, lk 8.

⁽³⁾ Otsuse parema arusaadavuse huvides kasutatakse praegust nime Sovello AG ka siis, kui käsitletakse nime muutmisele eelnenud aega.

- (5) Komisjoni ametliku uurimismenetluse algatamise otsus avaldati *Euroopa Liidu Teatajas* ⁽⁴⁾ 4. septembril 2008. Komisjon kutsus huvitatud isikuid üles esitama abimeetme kohta oma märkused.
- (6) Komisjon sai märkused ühelt huvitatud isikult 30. septembri 2008. aasta kirjas, mis registreeriti komisjonis samal päeval (A/20002). 7. oktoobri 2008. aasta kirjaga (D/53848) edastas komisjon märkused Saksamaale. Saksamaa esitas täiendava teabe 16. ja 24. aprilli ning 15. mai 2009. aasta elektronkirjadega, mis registreeriti komisjonis samadel kuupäevadel (vastavalt A/8772, A/9822, ja A/11817).

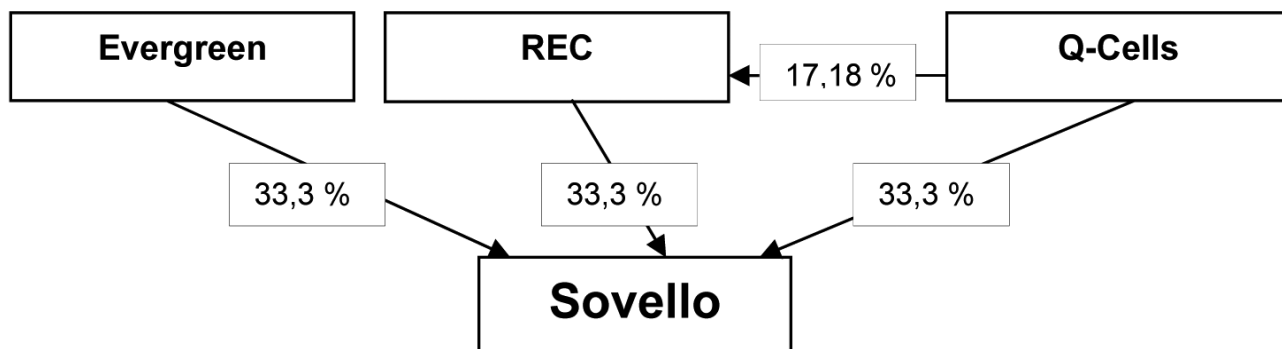
2. ABI ÜSIKASJALIK KIRJELDUS

2.1. Meetme eesmärk

- (7) Abimeetmega püütakse toetada piirkondlikku arengut. Investeeringu tegemise koht on Thalheim, Bitterfeldi maakond, Saksi-Anhalti liidumaa, Saksamaa, mis on vastavalt Saksamaa regionaalabi kaardile 2004–2006 ⁽⁵⁾ EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti a kohaselt toetatav piirkond.

2.2. Abisaaja

- (8) Teatatud abi saaja on Sovello AG (edaspidi „Sovello“). Sovello asutati 2004. aasta detsembris ühisettevõttena, mille omanikud olid Evergreen Solar Inc. (Marlboro, MA, Ameerika Ühendriigid) (edaspidi „Evergreen“), kellele kuulus 75,1 % aktsiatest, ja Q-Cells AG (Thalheim, Saksamaa) (edaspidi „Q-Cells“), kellele kuulus 24,9 % aktsiatest. Päikesemoodulite tootjale Evergreenile kuulub String-Ribbon tehnoloogia patent, ⁽⁶⁾ mille kasutamiseks andis ta litsentsi kõnealusele ühisettevõttele. Üks maailma suurimaid päikeseelementide tootjaid Q-Cells tõi ühisettevõttesse kaasa oma teadmised päikeseelementide tootmisest ja kogemused Saksamaa päikeseenergia turul.
- (9) 2005. aasta novembris liitus ühisettevõttega Renewable Energy Corporation ASA (Norra) (edaspidi „REC“) ja omandas 15 % osaluse, samas kui Evergreen ja Q-Cells vähendasid oma osalust vastavalt 64 ja 21 protsendini. REC on maailma suurimaid fotogalvaanikatööstusele ränil põhinevate materjalide tootjaid ja tema tütarettevõtjad toodavad muu hulgas pooljuhtplaate, päikeseelemente ja -mooduleid.
- (10) Alates 19. detsembrist 2006 (abist teatamisele eelnenud päev) on nii Evergreenil, Q-Cellsil kui ka REC-l Sovellos 33,3 % osalus.
- (11) Sovello praegune aktsiate jaotus on esitatud järgmisel joonisel:

⁽⁴⁾ Vt joonealune märkus 1.

⁽⁵⁾ Riigiabi N 641/02 – Saksamaa – Saksamaa regionaalabi kaart (2004–2006).

⁽⁶⁾ String-Ribbon tehnoloogia on pidev protsess, mille käigus keritakse poolidelt maha pikad traadid, mis jooksevad läbi ränisulami ja tõmbavad sulamist välja pika ränist riba (ingl *ribbon*). Riba tõmmatakse korrapärase lõikudena välja ja lõigatakse väiksemateks tükkideks (pooljuhtplaadid). Seejärel plaadid puhastatakse ja neid töödeldakse täiendavalt (POCl₃-diffusioon, söövitamine, SiN-pegeldumisevastane pindamine, metalliseerimine ja konditsioneerimine) ning neist toodetakse päikeseelemente. Viimases etapis ühendatakse elemendid päikesemooduliteks (paneelideks).

2.3. Investeeringiprojekt

- (12) Saksamaa kavatses anda Sovellole piirkondlikku investeerimisabi uue päikesemoodulite tehase (Sovello2) ehitamiseks.
- (13) Sovellol juba on Thalheimis tehase Sovello1, (7) milles alustati päikesemoodulite tootmist 2006. aasta aprillis. Teatamise kuupäeva seisuga kavatseti 2007. aasta lõpuks saavutada tootmisvõimsus 30 MWp (8). Saksamaa sõnul ehitati kõnealune tehase katseprojektina, et kontrollida Evergreeni String-Ribbon tehnoloogia toimimist tööstuslikus protsessis koos Q-Cellsi tootmistehnoloogiaga.
- (14) Teatud riigiabi on seotud uue investeerimisprojektiga Sovello2, mis hõlmab uue tehase ehitamist Thalheimis asuva Sovello1 tehasega külgnevale maatükile päikesemoodulite integreeritud suurtootmiseks kontrollitud String-Ribbon tehnoloogia abil. Projekt Sovello2 käivitati 2006. aasta juulis ja lõpetati 2008. aasta juunis. Sovello2 pidi saavutama maksimaalse nimivõimsuse 60 MWp 2009. aastal (9).
- (15) Teatamise kuupäeval eeldati, et Sovello2 loob piirkonnas ligikaudu 390 otsest töökohta ja vähemalt 700 kaudset uut töökohta.
- (16) Järgnevas tabelis on esitatud projektide Sovello1 ja Sovello2 eri etappide ülevaade.

Kuupäev	Sovello1	Sovello2
Investeeringisotsus	14.1.2005 (esialgse ühisettevõtte lepingu kuupäev)	2006. aasta juuni lõpp (vastavalt Saksamaa ametiasutuste andmetele)
Abitaotlus	27.12.2004 (GA toetuse saamiseks)	20.2.2006 (GA toetuse saamiseks)
Abi andmise kuupäev	21.4.2005 (GA otsus)	15.12.2006 (GA otsus; sõltub komisjoni heakskiidust)
Maa ostu-müügi leping	27.6.2005	30.6.2006
Projekti käivitamine	2005	2006. aasta juuli
Abist teatamine	1.9.2005 (10)	20.12.2006
Kavandatud investeerimisperiood	1.1.2005–31.12.2007	24.7.2006–30.6.2008
Tootmise alustamine	2006. aasta veebruar	2007. aasta teine kvartal
Täisvõimsuse saavutamine	2006. aasta juuni lõpp (30 MWp)	2007. aasta lõpp (60 MWp)
Komisjoni heakskiit	7.6.2006 (VKE lisatoetus)	

(7) Sovello on juba saanud Thalheimi esimese tehase ehitamiseks piirkondlikku investeerimisabi, sh 15 % VKE lisatoetust nn GA kava kohaselt, mida rakendatakse vastavalt komisjoni 12. jaanuari 2001. aasta määruse (EÜ) nr 70/2001 (mis käsitleb EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele antava riigiabi suhtes) (EÜT L 10, 13.1.2001, lk 33) artikli 4 lõike 3 punktile b. Oma 7. juuni 2006. aasta otsuses abi nr N 426/05 kohta (ELT C 270, 7.11.2006, lk 2) leidis komisjon, et teatamise ajal oli Sovello VKE.

(8) Ühik megavatt-peak (MWp) vastab 1 000 000 ühikule vatt-peak (Wp). Ühik vatt-peak on päikeselementide ja -moodulite võimsuse (nimivõimsuse) mõõtühik. Ühikut vatt-peak kasutatakse fotogalvaanikas päikesemoodulite tehnilise võimsuse mõõtmiseks; sellega väljendatakse päikesemooduli nimivõimsust standardsetes katsetingimustes.

(9) Algselt oli ettevõtte Saksamaa asukohta ette nähtud palju suurem juurdeehitus täiendava koguvõimsusega 90 MWp (vastavalt Evergreeni ja Q-Cellsi vahel 2005. aasta jaanuaris sõlmitud esialgsele ühisettevõtte lepingule) või isegi [...] (*) ((*) Ametisalus) MWp (vastavalt juurdeehituse projektist teatamise käigus 2007. aasta märtsis komisjonile esitatud teabele), mis pidi valmima [...] etapis ([...]). Saksamaa võttis kaks viimast etappi teatest tagasi, [...]. Komisjon järeldas ühisettevõtte majandusaasta aruandes esitatud teabe alusel, et Sovello saavutas 2008. aastal koguvõimsuse 85 MWp.

(10) Vt joonealune märkus 7.

2.4. Õiguslik alus

- (17) Abi antakse järgmiste olemasolevate abikavade alusel: „Piirkondliku majandusstruktuuri parandamine” (riigiabi N 642/02; ⁽¹¹⁾ edaspidi „GA kava”), „Investeermistoetuse seadus 2005” (riigiabi N 142a/04) ⁽¹²⁾ ja sellele järgnenud abikava „Investeermistoetuse seadus 2007” (riigiabi N 357a/06) ⁽¹³⁾.

2.5. Investeermiskulud

- (18) Vastavalt Saksamaa poolt 16. ja 24. aprillil 2009 esitatud ajakohastatud teabele on Sovello2 investeeringute nimiväärtus kokku 118 418 780 eurot (ajaldatud väärtus 114 882 310 eurot) ⁽¹⁴⁾ ja need vastavad täies ulatuses regionaalabi saamise tingimustele. I tabelis on esitatud teatatud projekti investeeringukulude kogusumma aastate lõikes.

I Tabel

Projekti kulud aastate lõikes

(eurodes)

2006	2007	2008	Kokku (nimiväärtus)	Kokku (ajaldatud väärtus seisuga 31.12.2006)
[...]	[...]	[...]	118 418 780	114 882 310

2.6. Projekti rahastamine

- (19) Vastavalt Saksamaa poolt 16. ja 24. aprillil 2009 esitatud ajakohastatud teabele rahastas Sovello projekti lisaks taotletud abile (31 105 765 eurot) 87 313 015 euro ulatuses omavahenditest ja (riigi tagatiseta) pangalaenudest. Seega katab Sovello ise vähemalt 25 % abikõlblikest kogukuludest, mille kandmist riik ei toeta.

2.7. Regionaalabi suurim osatähtsus

- (20) Saksi-Anhalti liidumaal Bitterfeldi maakonnas Dessaus asuv Thalheim on EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti a kohaselt toetatav piirkond. Vastavalt piirkondliku riigiabi andmise juhendile ⁽¹⁵⁾ (edaspidi „1998. aasta piirkondliku abi juhend”) ja teatamise ajal kehtinud Saksamaa regionaalabi kaardile 2004–2006 ⁽¹⁶⁾ on selles piirkonnas suurte ettevõtjate puhul abi suurim osatähtsus 35 % brutotoetusekvivalendist.

2.8. Abi suurus ja osatähtsus

- (21) Saksamaa teatas MSF 2002 punktis 25 ettenähtud ühtekuuluvuspreemia võimaliku kohaldamise tõttu kaks eri toetussummat ja abi osatähtsust. MSF 2002 punktis 25 on sätestatud, et „suurimat lubatavat abi osatähtsust [...] võib suurendada, korrutades seda koefitsiendiga 1,15, kui projekti kaasrahastatakse kui suurprojekti nõukogu määruse (EÜ) nr 1260/1999 ⁽¹⁷⁾ [...] artikli 25 tähenduses”. EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti a kohaselt toetatavas piirkonnas peab ühenduse kaasrahastamise määr olema siiski vähemalt 25 % riiklikest kogukulutustest ja ühtekuuluvuspreemia kohaldamisest tulenev abi suurim osatähtsus ei tohi ületada 75 % kohaldatavast regionaalabi ülemmäärast (MSF 2002 punktid 25 ja 26).
- (22) Esimene Saksamaa teatatud abi osatähtsus oli 22,46 % brutotoetusekvivalendist (vastab toetussummale 30,526 miljonit eurot). See on abi suurim osatähtsus ühtekuuluvuspreemiata, mis on arvatud esialgu teatatud abikõlblike kulude (ajaldatud väärtus 135,934 miljonit eurot) alusel, kohaldades MSF 2002 punktis 21 kirjeldatud mahuvähenduse meetmeid ja võttes arvesse regionaalabi ülemmäära (35 % brutotoetusekvivalendist).

⁽¹¹⁾ Komisjoni 1. oktoobri 2003. aasta otsus (ELT C 284, 27.11.2003, lk 2).

⁽¹²⁾ Komisjoni 19. jaanuari 2005. aasta otsus (ELT C 235, 23.9.2005, lk 3).

⁽¹³⁾ Komisjoni 6. detsembri 2006. aasta otsus (ELT C 23, 1.2.2007, lk 1).

⁽¹⁴⁾ Arvutatud teatamise ajal Saksamaal kohaldatud võrdlusmäär 4,36 % alusel.

⁽¹⁵⁾ EÜT C 74, 10.3.1998, lk 9.

⁽¹⁶⁾ ELT C 186, 6.8.2003.

⁽¹⁷⁾ EÜT L 161, 26.6.1999, lk 1.

- (23) Ühtekuuluvuspreemia kohaldamise korral (edaspidi „abi koos ühtekuuluvuspreemiaga“) on suurim abisumma 135,934 miljoni euro suuruste abikõlblike kulude puhul ajaldatud väärtusega 35,105 miljonit eurot (vastab abi osatähtsusele 25,83 % brutotoetusekvalendist). Selline abi osatähtsus põhineb MSF 2002 punktil 25.
- (24) Teine abi osatähtsus, millest Saksamaa teatas seoses olukorraga, kus kohaldatakse ühtekuuluvuspreemiat, oli abikõlblike investeerimiskulude kogusumma alusel arvutatuna 23,83 % brutotoetusekvalendist (vastab abisummale nimiväärtusega 35,336 miljonit eurot ja ajaldatud väärtusega 32,397 miljonit eurot).
- (25) 16. ja 24. aprillil 2009 esitas Saksamaa komisjonile ajakohastatud teabe, teatades, et Sovello2 abikõlblike investeerimiskulude kogusumma on lõppkokkuvõttes 118 418 780 eurot (ajaldatud väärtus 114 882 310 eurot) ja projektile Sovello2 antav abi nimiväärtus on ühtekuuluvuspreemia kohaldamise korral 31 105 765 eurot (ajaldatud väärtus 27 367 723 eurot), mis vastab abi osatähtsusele 23,8224 % brutotoetusekvalendist. Teates selgitati ka, et abi antakse 2009. aastal otsetoetusena summas 17 220 066 eurot ja investitsioonisoodustusena summas 13 885 699 eurot.
- (26) Saksamaa ametiasutused taotlesid Euroopa Regionaalarengu Fondist suurprojekti kaasrahastamist vastavalt tegevuskavale „Saksi-Anhalt“ 9,118 miljoni euro (nimiväärtus) ulatuses⁽¹⁸⁾. Kui komisjon peaks selle taotluse vastavalt nõukogu määruses (EÜ) nr 1260/1999 (millega nähakse ette üldsätted struktuurifondide kohta) sätestatud suurprojektide suhtes kohaldatavatele eeskirjadele tagasi lükkama, ei oleks ühtekuuluvuspreemia saamise tingimused täidetud. Sellises olukorras vähendatakse toetust ja seega teates ettenähtud abi kogusummat, et need vastaksid brutotoetusekvalendina väljendatud abi ülemääradele preemiata versiooni puhul.
- (27) Vastavalt GA kava raames abi andmise otsuse⁽¹⁹⁾ IX jao lõike 2 punktile m peab investeerimistoetuse andmisel komisjon riigiabi heaks kiitma.
- (28) Saksamaa esitatud teates on öeldud, et teatatud projektile antavat abi ei kumuleerita muudest kohalikest, piirkondlikest, riiklikest või ühenduse allikatest samade abikõlblike kulude katteks saadud toetustega.
- (29) Saksamaa kinnitas, et abisaaja taotles abi enne projekti käivitamist. Vastavalt abi andmise otsusele esitati

abitaotlus 20. veebruaril 2006, samas kui investeerimisprojekt käivitati alles 2006. aasta juulis.

- (30) Samuti kinnitas Saksamaa, et kõnealuses otsuses heaks kiidetud abi suurimat osatähtsust ja maksimaalset abisummat ei ületata isegi juhul, kui abikõlblikud kulud on väiksemad või suuremad.

2.9. Üldised kohustused

- (31) Abi andmise otsuse IX jao lõike 2 punktis f ja olemasolevate abikavade suhtes kohaldatavates riigi õigusaktides on sätestatud, et abisaaja peab säilitama investeeringu samas asukohas vähemalt viis aastat.
- (32) Saksamaa lisas oma teatele abi andmise otsuse koopia. Lisaks sellele võttis ta kohustuse esitada komisjonile:

— iga viie aasta järel alates abi heakskiitmisest komisjoni poolt vahearuaude (sh teabe makstud abisummade, abi andmise otsuse täitmise ja kõikide muude samas kohas/tehasas käivitatud investeerimisprojektide kohta);

— kuue kuu jooksul pärast abi viimase osamakse maksmist vastavalt teatatud maksegraafikule üksikasjaliku lõpparuande.

3. AMETLIKU UURIMISMENETLUSE ALGATAMISE PÕHJUSED

- (33) Komisjon põhjendas ametliku uurimismenetluse algatamise otsuses oma kahtlusi järgmiste asjaoludega.
- (34) MSF 2002 punktis 49 on sätestatud, et investeerimisprojekti ei tohi MSF 2002 sätete kohaldamise vältimiseks jagada kunstlikult allprojektideks. Selles eeldatakse, et üks investeerimisprojekt hõlmab kõiki ühes tootmiskohas kolme aasta jooksul tehtavaid põhivara investeeringuid. Tootmiskoht on kõnealuses lõigus määratletud kui „majanduslikult jagamatu põhivara kogum, millel on kindel tehniline ülesanne, mis on füüsiliselt või funktsionaalselt seotud ja millel on selgelt määratletud eesmärk (näiteks konkreetse toote valmistamine)“. Liikmesriikidel võib tekkida soov teatada ühe investeerimisprojekti asemel kahest eraldi projektist, et suurendada sellest tulenevalt MSF 2002 punktis 21 sätestatud automaatsete mahuvähenduse meetmete kohaldamise kaudu abi suurimat osatähtsust⁽²⁰⁾.

⁽¹⁸⁾ Taotlus esitati 8. mail 2007.

⁽¹⁹⁾ 15. detsembri 2006. aasta abi andmise otsus, mida on muudetud 29. jaanuaril 2009.

⁽²⁰⁾ Liikmesriigid võivad abi ülemäärade kohaldada kaks korda projektide esimese 50 miljoni euro suhtes (kohaldatavat regionaalabi ülemäärast ei tule vähendada) ja poolt nimetatud ülemäärast kaks korda järgmise 50 miljoni euro suhtes, samas kui üle 100 miljoni euro suuruste abikõlblike kulude puhul oleks regionaalabi ülemäär piiratud 34 %-ga.

- (35) Kuna projektide Sovello1 (2005) ja Sovello2 (2006. aasta juuli) käivitamise vahele jäi vähem kui kolm aastat, oleks komisjon, nagu ametliku uurimismenetluse algatamise otsuse märgitud, tavaliselt eeldanud, et kaks projekti moodustavad kokku ühe investeerimisprojekti, välja arvatud juhul, kui on täidetud MSF 2002 punktis 49 sätestatud tingimused.
- (36) Sellega seoses võttis komisjon teadmiseks, et Evergreenil oli Marlboros katsetehas, kus toimus uurimis- ja arendustegevus ja String-Ribbon tehnoloogia katsetootmisliini katsetamine. Komisjoni sõnul on Sovello1 tegevus seevastu turuga märksa tihedamalt seotud, kuna kõnealusel tehasel algas tootmine 2006. aasta aprillis ja kõik 2006. aasta aprillis, mais ja juunis toodetud moodulid müüdi kohe turul maha. Seetõttu leidis komisjon esialgu, et tehast Sovello1 ei ehitatud ilmselgelt mitte peamiselt päikesemoodulite String-Ribbon tehnoloogial põhineva tootmise tehnilise või tehnoloogilise teostatavuse tõestamiseks, vaid pigem ühissettevõtte partnerite tehnoloogiate ja tootmisprotsesside majandustulemuste ja tööstusliku võimsuse hindamiseks ning selleks, et ära kasutada kõnealusel turul eeldatavat kiiret arengut Saksamaal.
- (37) Lisaks sellele märkis komisjon, et esialgne investering projekti Sovello1 (võimsus 30 MWp) ei ole sugugi väike. Teisalt ei ole tehase Sovello1 toodanguga võrreldes tehase Sovello2 puhul (võimsus 60 MWp) tegelikult tegemist „seeriatootmisega”. Projekti Sovello2 kulude korrutustegur on üksnes 2, samas kui suure investeerimisprojekti Qimonda kulude korrutustegur oli 13. Qimonda projekti puhul jõudis komisjon järeldusele, et teatatud projekt ei moodusta koos varasema katseprojektiga ühtset investeerimisprojekti (komisjoni 30. jaanuari 2008. aasta otsus; ⁽²¹⁾ edaspidi „Qimonda otsus”).
- (38) Võttes arvesse Esimese Astme Kohtu otsust kohtuasjas T-184/97 ⁽²²⁾ ja ühenduse raamistikus teadus- ja arendustegevuseks ning innovatsiooniks antava riigiabi kohta ⁽²³⁾ (edaspidi „teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni raamistik”) sätestatud mõisteid „rakendusuring”, „arendustegevus” ja „protsessiinnovatsioon”, väljendas komisjon kahtlust, kas projekti Sovello1 saab käsitada katseprojektina ja seega projektist Sovello2 eraldiseisva projektina.
- (39) Komisjon leidis, et kui projekti Sovello1 ei saa käsitada katseprojektina, siis tundub, et seda tuleb koos projektiga Sovello2 käsitada ühe investeerimisprojektina (MSF 2002 punktis 49 sätestatud tingimuste üldse hinnangu alusel).
- Võttes arvesse asjaolu, et teise tehasega seotud projekt käivitati kolme kuu jooksul pärast kaubandusliku tootmise alustamisest esimeses tehases, leidis komisjon, et vaatamata Saksamaa ametiasutuste väidetele, et kaks tehast on teineteisest füüsiliselt eraldatud ja nende vahel puudub funktsionaalne seos, on siiski tegemist ühe äriühinguga, millel on kaks kõrvutiasuvatele maatükkidele ehitatud tootmisüksust, milles toodetakse sama tehnoloogiat kasutades sama toodet.
- (40) Komisjon järeldas esialgse ühissettevõtte lepingu põhjal, et partnerid kavandasid investeringut, mis on projektist Sovello1 palju suurem ja viiakse ellu mitmes etapis. Lisaks sellele ei olnud komisjon sõnul selge, kas integreeritud tehase asemel kahe eraldi projekti läbiviimise täiendavad kulud on suuremad kui täiendav abi, mis tuleneb sellest, kui kahte projekti ei käsitata ühe investeerimisprojekti (ja seega ei kohaldata kombineeritud projekti suhtes MSF 2002 punktis 21 ettenähtud mahuvähenduse meetmeid).
- (41) Eespool nimetatud asjaolusid arvesse võttes kahtles komisjon, kas teatatud abi on vajalik investeringu soodustamiseks (kui jah, siis millises ulatuses) ning kas see sobib kokku raamprogrammiga MSF 2002 ja ühisturuga.

4. HUVITATUD ISIKUTE MÄRKUSED

- (42) Pärast ametliku uurimismenetluse algatamise otsuse avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* sai komisjon märkusi ühelt huvitatud isikult. Euroopa Fotogalvaanikatööstuse Assotsiatsiooni (*European Photovoltaic Industry Association*, EPIA) ⁽²⁴⁾ esitatud väited võib kokku võtta järgmiselt.

4.1. Päikeseenergiatööstuse kiiresti kasvav turg

- (43) EPIA sõnul iseloomustab päikeseenergiatööstuse turgu pidev kiire kasv. See tuleneb fotogalvaanikatoodete ülemaailmselt kasvavast nõudlusest ning dünaamilisest tehnoloogiast ja innovatsiooni kõrge tasemest. Uuenduste tööstuslikul rakendamisel on põhiteguriks kiirus. Päikeseenergiatööstuse konkurentsivõime suurendamiseks tuleb vähendada päikeseenergia tootmiskulusid. Põhilise osa päikeseenergia tootmiskuludest moodustab päikeseenergiasüsteemide soetusmaksumus. Päikeseenergiasüsteemide tootmiskulud sõltuvad omakorda kasutatud tehnoloogiast ja asjaomaste lähteainete ning materjalide maksumusest.

- ⁽²⁴⁾ EPIAse kuulub enam kui 20 Euroopa riigist peaaegu 200 liiget, kes esindavad kogu päikeseenergia sektorit (sh kogu fotogalvaanikatööstuse väärtusahelat ränist päikeseelementide ja -moodulite tootmise ning süsteemide arendamiseni). Abisaaja on EPIA liige.

⁽²¹⁾ Komisjoni otsus riigiabi N 872/06 kohta – Üksikabi äriühingule Qimonda (ELT C 170, 5.7.2008, lk 2).

⁽²²⁾ Kohtuasi T-184/97: *BP vs. komisjon* (EKL 1997, lk II-03145). Kõnealusel kohtuasjas leidis Esimese Astme Kohus, et kava, mille eesmärk on tõestada valdkonna majanduslikku ja tööstuslikku elujõulisust, ei saa käsitada tehnoloogilise tootearenduse katseprojektina.

⁽²³⁾ ELT C 323, 30.12.2006, lk 1.

- (44) Tehnoloogia ja innovatsiooni erilist tähtsust päikeseenergia sektoris kinnitab EPIA sõnul peamiselt äriühingute ja/või uurimis- ja arendusasutuste vaheliste koostööprojektide ning selles sektoris loodavate uute äriühingute arvu kasv.

4.2. Päikeseenergiatööstuse katseprojektid

- (45) EPIA väidab, et päikeseenergiatööstuses arendatakse ja kohaldatakse uuendusi ja uudseid tehnoloogiaid majanduslike tingimuste alusel. Rahastajate finantsriskide vähendamiseks ja uuenduste tehnoloogilise ja/või majandusliku teostatavuse kontrollimiseks teatud tingimuste alusel kasutatakse nii uurimis- ja arendustegevuses kui ka uuenduste tööstuslikul rakendamisel mitmeetapilist lähenemisviisi. Seepärast sobivad katseprojektid, millel on konkreetsed eesmärgid, piiratud vahendid ja arvestatavad riskid, eriti hästi uuendustega seotud teatavate tehniliste ja/või majanduslike probleemide lahendamiseks. Katseprojekte kasutatakse ka tööstuslikult edukaks osutunud tehnoloogiate toote- ja protsessiuuenduste puhul, sest võimsuse suurendamine ei ole majanduslikult õigustatud seni, kuni katsetootmine ei ole tõestanud seeriatootmise võimalikkust. Kui seeriatootmise võimalikkus on katsetootmise käigus tõestatud, on edu aluseks tootmisvõimsuse kiire suurendamine. Uued tootmisvõimsused luuakse seega sageli kohe pärast edukat katsetootmist.

4.3. String-Ribbon tehnoloogiat ei ole veel tööstuslikult katsetatud

- (46) EPIA sõnul kujutab Sovello kasutatav String-Ribbon tehnoloogia endast räniribade pidevat kasvatamist kristallplaatide valmistamiseks. Selleks kulub tavaliste kristallplaatide väljasaagimise tehnoloogiatega võrreldes tunduvalt vähem räni, mistõttu on tegemist selge kokkuhoiuga. String-Ribbon tehnoloogia kasutamist pooljuhtplaatide tootmiseks ei oldud Sovello1 ehitamise ajaks veel tööstuslikult katsetatud. Lisaks sellele ei olnud sel ajal maailmas ühtegi ettevõtet, mis oleks suutnud selliseid String-Ribbon plaate päikeseelementideks ja mooduliteks töödelda. Võttes kasutusele String-Ribbon tehnoloogia, suutis Sovello katta kogu tootmisahela pooljuhtplaatidest elementide ja mooduliteni. Nimetatud tehnoloogia uuenduslikuks integreerimiseks tootmisahelasse tuleb seda tööstuslikult katsetada.

5. SAKSAMAA MÄRKUSED

- (47) Saksamaa esitas täiendavad tõendid hajutamaks komisjoni kahtlusi küsimuses, kas kaks investeerimisprojekti (Sovello1 ja Sovello2) moodustavad ühe ühtse investeerimisprojekti MSF 2002 punkti 49 tähenduses. Saksamaa väidab, et Sovello1 on katseprojekt ja seega tuleb seda

Qimonda otsuse eeskujul käsitada iseseisva investeerimisprojekti. Esitatud väited võib kokku võtta järgmiselt.

5.1. Sovello1 on katseprojekt

- (48) Saksamaa on seisukohal, et investeerimisprojekti Sovello1 tuleb käsitada katseprojektina. Ta viitab OECD⁽²⁵⁾ määratlusele, mille kohaselt kuulub katsetehase ehitamine ja käitamine uurimis- ja arendustegevuse valdkonda, kui selle peamine eesmärk on kogemuste saamine ja tehniliste ning muude andmete kogumine. OECD määratluse kohaselt korraldatakse katseprojekte nii uue tehnoloogia tehnilise teostatavuse kontrollimiseks kui ka selle tõhususe ja tasuvuse hindamiseks ning tehniliseks optimeerimiseks enne seeriatootmise alustamist. Edukas katseprojekt on seega Saksamaa sõnul seeriatootmise alustamise ja toimumise vältimatu tingimus (*conditio sine qua non*).
- (49) Saksamaa väidab, et projekti Sovello1 investeerimisega saavutatud protsessi- ja tooteinnovatsioon kuulub komisjoni teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni raamistikus sätestatud mõistete „arendustegevus” ja „protsessiinnovatsioon” alla. Tema sõnul ei tohiks asjaolu, et abisaaja kavatses algusest peale Sovello1 toodangut turustada, olla otsustav selle liigitamisel üheks ühtseks investeerimisprojektiks, sest komisjon ei jõudnud sellisele seisukohale ka Qimonda otsuses. Saksamaa selgitab, et Qimonda katseprojekti ja investeerimisprojekti Sovello1 eesmärgid ja lähenemisviis üksteisest ei erine.
- (50) Saksamaa väidab, et projekt Sovello1 vastab täpselt eespool esitatud katseprojekti kirjeldusele. Sovello asutati Q-Cellsi ja Evergreeni ühisettevõtte 2005. aasta jaanuaris, eesmärgiga kontrollida Evergreeni String-Ribbon tehnoloogia toimivust tööstuslikus tootmisprotsessis koos Q-Cellsi tootmistehnoloogiaga (päikeseelementide tootmine ning seadmeid ja tootmisprotsesse käsitlev oskusteave).
- (51) Saksamaa sõnul ei ole Esimese Astme Kohtu otsus kohtuasjas T-184/97 vastuolus hinnanguga, mille kohaselt Sovello1 on katseprojekt, ja igal juhul ei ole kõnealune kohtuotsus Sovello juhtumi puhul asjakohane, sest selles ei käsitleta ühe ühtse investeerimisprojekti küsimust.
- (52) Saksamaa sõnul on Sovello1 maailma esimene automaatne ja täielikult integreeritud tootmisüksus, mis toodab päikesemooduleid String-Ribbon tehnoloogia abil.

⁽²⁵⁾ *Main definitions and conventions for the measurement of research and experimental development — A summary of the Frascati manual 1993*, OECD, Paris, 1994, par. 117–118.

- (53) Saksamaa kinnitab, et Evergreenil on tõepoolest Marlboros katsetehas, kus toimub uurimis- ja arendustegevus ja String-Ribbon tehnoloogia katsetootmisliini katsetamine. Projekti Sovello1 eesmärk ei ole seega kontrollida, kas String-Ribbon tehnoloogia abil on võimalik päikese-mooduleid toota, sest Evergreen on seda Marlboros laboritingimustes juba edukalt teinud. Eesmärk on siiski kontrollida, kas tööstuslik seeriatootmine on tehnoloogiliselt (ja majanduslikult) otstarbekas. Saksamaa selgitab, et Marlboros ei ole tööstuslikult toodetud pooljuhtplaate, päikeseelemente ega ka päikese-mooduleid. Tehases Sovello1 toodetakse Spruce Line tüüpi päikese-mooduleid, kuid Marlboros Cedar Line tüüpi mooduleid. Peamine erinevus nende kahe tüüpi vahel seisneb selles, et Cedar Line tüüpi mooduleid toodetakse käsitsi, samas kui Sovellos on tootmine suuremas osas automatiseeritud.
- (54) Marlboro tehas saavutas tootmisvõimsuse 15 MWp alles 2004. aastal pärast uute pooljuhtplaatide valmistamiseks kasutatavate ahjude paigaldamist. Saksamaa väitel ei tähenda see, et seal olid päikeseelementide ja moodulite tootmiseks olemas tööstuslikud tootmistehnoloogiad või toimus tööstuslik mahus tootmine. Nagu eespool märgitud, valmistati seal lisaks sellele teist tüüpi mooduleid kui tehases Sovello1. Samuti märgib Saksamaa, et päikeseenergiatööstuse katseprojektide võimsus on 10–30 MWp. Asjaolu, et projekti Sovello1 võimsus paikneb nimetatud vahemiku ülempiiril, ei tohiks välistada võimalust liigitada projekt katseprojektiks. Sovello1 võimsus (30 MWp) tuleneb tegelikult spetsiaalselt kõnealuse tehase jaoks väljatöötatud seadme [...] ⁽²⁶⁾ võimsusest.
- (55) Lisaks sellele märgib Saksamaa, et praeguste teadmiste ja kogemuste kohaselt on String-Ribbon tehnoloogiat kasutatavate tehaste võimsus 75–80 MWp. Ükski investor ei oleks ehitanud suuremat tehast, kus kasutatakse uut tehnoloogiat, mille toimivust ei ole täielikult tõestatud.
- (56) Saksamaa väidab, et projekti Sovello1 investeerimise ajal puudusid String-Ribbon tehnoloogia abil päikese-moodulite tööstuslikuks tootmiseks kasutatavate masinate ja seadmete tehniliste ideekavandite standardid. Kuna Sovello tootmiseesmärgid olid konkreetsemad ja suuremad kui Marlboro tehasel (saavutada vähemalt [...] tootlikkus, saavutada stabiilne päikeseelementide rõhusus [...] ja suurendada seda [...] võrra), ei saadud seal lihtsalt kopeerida Marlboro laboritingimustes toimivaid protsesse ja samuti ei olnud võimalik kasutada Q-Cellsi traditsioo-
- nilisi tootmisprotsesse ⁽²⁷⁾. Saksamaa toob nimetatud väite toetuseks arvukalt näiteid.
- (57) Saksamaa väidab, et lühikest katseaega ja kiiret edu ning toodete müüki ei tohiks käsitada asjaoludena, mis takistavad projekti Sovello1 liigitamist katseprojektiks. Marlboro tehas müüs samuti oma „katsetoodangut”. Seda võib põhjendada suure nõudlusega päikeseenergiatoodete turul. Madalama tootlikkuse ja tõhususega mooduleid müüakse odavamalt. Kui katseprojekti Sovello1 tootlikkuse ja tõhususe eesmärke ei oleks saavutatud, oleks projekt nurjunud. Juba toodetud moodulid oleks ka sel juhul siiski tekkinud kahjude vähendamiseks maha müüdnud.
- (58) Saksamaa selgitab, et tehases Sovello1 tootmise alustamise ja projekti Sovello2 käivitamise vahele jäi viis kuud (mitte kolm kuud, nagu komisjon väitis uurimismenetluse algatamise otsuses).
- (59) Saksamaa väidab, et Sovello1 katsetootmisüksuse katsetamise etapp oli nii lühike seetõttu, et erinevalt teiste valdkondade tavadest ei eraldatud investeerimisetappi tegevusetapist (oskustöötajate töölevõtmine, tihe koostöö masinaehitusettevõtjatega, toormaterjalide ja varuosade tarnelepingute varane sõlmimine, päikeseelementide ja -moodulite tootmise ruumiline eraldamine), ja ka seetõttu, et kogu projekt oli väga hästi kavandatud.

5.2. Investeerimisprojektid Sovello1 ja Sovello2 on iseseisvad projektid

- (60) Saksamaa väitel peavad selleks, et projekte Sovello1 ja Sovello2 saaks liigitada üheks investeerimisprojektiks, olema kõik MSF 2002 punktis 49 nimetatud tingimused täidetud kumulatiivselt. Saksamaa esitab selle tõlgendus toetuseks arvukalt argumente ja tugineb seejuures komisjoni varasematele otsustele, viidates eelkõige Qimonda otsusele, komisjoni otsusele juhtumi AMD kohta ⁽²⁸⁾ (edaspidi „AMD otsus”) ja komisjoni otsusele juhtumi Q-Cells kohta ⁽²⁹⁾ (edaspidi „Q-Cellsi otsus”). Kuna Sovello1 ja Sovello2 puhul ei ole nimetatud tingimus täidetud, tuleks projekte käsitada iseseisvate investeerimisprojektidena.

⁽²⁷⁾ Uue tehnoloogiaga toodetavate elementide mõõdud (150 mm × 80 mm) erinevad tavapärasest ränipõhiste neljakandiliste elementide mõõtudest (156 mm × 156 mm). Elementide uusi mõõde ja plaatide füüsilisi omadusi (näiteks [...]) tuli arvesse võtta Sovello1 masinate ja seadmete kavandamisel ja töös.

⁽²⁸⁾ Komisjoni 18. juuli 2007. aasta otsus riigiabi N 810/06 kohta – Toetus äriühingule AMD (ELT C 246, 20.10.2007, lk 1).

⁽²⁹⁾ Komisjoni 10. juuli 2007. aasta otsus riigiabi N 850/06 kohta – Toetus äriühingule Q-Cells (ELT C 270, 13.11.2007, lk 5).

⁽²⁶⁾ [...] kasutab uuenduslikku atomiseerimisprotsessi [...] (traditsioonilise plasmaaktiveeritud keemilise aurustamise-sadestamise (plasma enhanced chemical vapour deposition – PECVD) asemel).

- (61) Saksamaa kinnitab, et Sovello1 ja Sovello2 ei ole füüsiliselt, tehniliselt ega funktsionaalselt teineteisega seotud. Tegemist on eraldiseisvate tootmisüksustega, millel on teineteisest täiesti sõltumatud tootmisliinid, eraldi põhivara (maa, hooned, masinad ja seadmed) ja eraldi juurdepääsud üldkasutatavale teedevõrgule (erinevad majanumbrid) ning mis asuvad erinevatel (kuigi külgnevatel) kruntidel, mis omandati erineval ajal⁽³⁰⁾. Mõlemad tootmisüksused hõlmavad kogu väärtusahelat (String-Ribbon pooljuhtplaatide tootmisest päikeseelementide ja moodulite tootmiseni). Neid võib müüa eraldi, ilma et see muudaks füüsiliselt kummagi tehase tootmisprotsessi⁽³¹⁾.
- (62) Saksamaa väidab, et Sovello1 ja Sovello2 võrdlemisel ilmnevad erinevused tootmistehnoloogias (uued tootmistehnoloogiad, õhemate pooljuhtplaatide tootmine) ja (vahe)toodete (plaadid, elemendid ja moodulid) kvaliteedis.
- (63) Saksamaa rõhutab, et maa ostu-müügilepingus sätestatud Sovello õigus osta tehasega Sovello1 külgnev maatükk kujutas endast kohustust üksnes müüjale ja et kohaldatavate riigiabi eeskirjade kohaselt ei saa maa omandamist pidada investeerimisprojekti alguseks. Seetõttu leiab Saksamaa, et maatüki ostu võimalus ei tõenda selgelt, et tegemist on projekte Sovello1 ja Sovello2 hõlmava ühtse investeerimiskavaga.
- (64) Saksamaa sõnul jõudis komisjon Q-Cellsi otsuses järeldusele, et kahe investeeingu vahel puudub seos juhul, kui kummalgi projektil on oma maa, hooned ja seadmed, neid hallatakse eraldi ja ühine on vaid strateegiline ning tegevjuhtimine. Projektide Sovello1 ja Sovello2 ühine strateegiline ja tegevjuhtimine põhineb üksnes ärielistel kaalutlustel ja ei ole kummagi projekti olemasoluks ega toimimiseks tingimata vajalik.
- (65) Saksamaa väidab, et olemasolevale strateegilisele kavale, mis (nagu on sätestatud esialgses ühissettevõtte lepingus)
- näeb ette võimsuse suurendamist juhul, kui katseprojekt on edukas, ei tohiks anda teistsugust hinnangut, kui anti asjaomastele kavadele Qimonda otsuses.
- (66) Saksamaa selgitab, et investeerimisprojektide Sovello1 ja Sovello2 eesmärgid on erinevad, kuigi mõlemal juhul on tegemist päikesemoodulite tootmisega. Projekt Sovello1 sarnaneb rohkem teostatavasuuringule (kontrollitakse String-Ribbon tehnoloogial põhineva tööstusliku tootmise tehnoloogilist ja majanduslikku teostatavust kogu väärtusahelas), samas kui projekti Sovello2 raames toimub konkreetse tooterühma täielik kaubanduslik seeriatootmine, mille käigus standarditakse Sovello1 käitamisel saadud tehnilisi kogemusi.
- (67) Saksamaa väidab, et komisjoni uurimismenetluse algatamise otsuse punktis 61 esitatud võrdluses (Qimonda otsuses käsitletud investeeingukulude korrutustegurit võrreldakse kahe Sovello investeerimisprojekti kulude korrutusteguriga) ei võeta arvesse valdkonna iseärasusi ja seega ei anna kõnealune võrdlus alust jätta projekt Sovello1 katseprojektiks liigitamata. Lisaks sellele väidab Saksamaa, et Qimonda otsuses nimetatud kulud on seotud kolme investeeinguga, et hoonete ja seadmete soetamise kulud on pooljuhitööstuses palju suuremad kui päikeseenergiatööstuses ja et toodang seadme kohta on pooljuhitööstuses oluliselt väiksem (seega tuleb seal paigaldada rohkem seadmeid). Pealegi on pooljuhitööstuses katseprojektid teostatavad palju odavamalt, sest nimetatud valdkonnas on seadmed rohkem standarditud. Saksamaa sõnul võib jätkuprojekti kulude ja katseprojekti kulude suurem suhtarv tuleneda ka investori paremast finantsseisundist (ja seega ei tohiks see olla suurema riigiabi saamise tingimuseks).
- (68) Saksamaa on seisukohal, et esialgses ühissettevõtte lepingus sätestatud üldine tahteavaldus Sovello tootmisvõimsuse suurendamise kohta ei tõenda Sovello1 ja Sovello2 funktsionaalset seotust, sest see ei sisalda täpsemaid andmeid teise investeerimisprojekti kohta (asukoht, tootmistehnoloogiad, seadmed, ränitarned, rahastamine).
- (69) Saksamaa selgitab, et projekti Sovello2 elluviimise lõplik otsus võeti vastu 2006. aasta juunis, tuginedes järgnevale: 1) pidevalt ja kiiresti kasvav nõudlus turul, mis tagab toodangu pikaajalise müügi, 2) pikaajalise toormaterjali (ränni) tarnelepingu sõlmimine (REC-ga sõlmiti leping 2006. aasta juunis), 3) katseprojekti Sovello1 tõestatud tehniline ja majanduslik edukus (tootlikkuse ja päikeseelementide tõhususe stabiilsusega seotud eesmärgid saavutati 2006. aasta juunis).
- (30) Krundid osteti eraldi, kuid Sovello1 maa ostu-müügileping (sõlmitud [...]) sisaldas mittesiduvat võimalust Sovello2 jaoks täiendava maa ostmiseks ([...] ostu-müügileping). Sovello2 ehitamiseks ette nähtud maa otsustati alles hiljem muuta vastavalt linnaplaneerimiseeskirjadele „tööstusmaaks” ja infrastruktuuri ehitustööd toimusid nimetatud maatükil eraldi.
- (31) Saksamaa ametiasutused viitavad seoses teatamisega komisjonile esitatud Deloitte & Touche GmbH 27. septembri 2006. aasta aruandele, milles on jõutud järeldusele, et tehaseid Sovello1 ja Sovello2 on täiesti võimalik eraldi käitada ja müüa.

- (70) Saksamaa märgib, et Sovello1 investeerimisotsuse tegemise ajal (2005. aasta jaanuaris) ei olnud Sovello2 investeering võimalik ei tehniliselt ega ka majanduslikult. Pealegi ei olnud projekti Sovello1 edu investeerimisotsuse tegemise ajal prognoositav.

5.3. Projektide Sovello1 ja Sovello2 kunstlik eraldamine ei ole majanduslikult kasulik

- (71) Saksamaa väidab, et projektide Sovello1 ja Sovello2 kunstlik eraldamine ei ole Sovellole majanduslikult kasulik. Sovello tegi kahe tootmisüksuse majandusliku sõltumatuse kontseptsiooni tõttu täiendavaid kulutusi ligikaudu [...] euro⁽³²⁾ ulatuses. Lisaks sellele leiab Saksamaa, et Sovello ei saanud selle tulemusena kasu ühe investeerimisprojektiga tavaliselt kaasnevast koostoi-
mest ega mastaabisäästust. Suurem abisumma, mida võib eeldada juhul, kui projekte käsitatakse kahe eraldi projek-
tina, ei hüvitaks suuremaid investeerimiskulusid, sest täiendava abisumma suurus oleks ainult ligikaudu 10 miljonit eurot⁽³³⁾.

5.4. Järeldus: Sovello1 ja Sovello2 ei ole üks ühtne investeerimisprojekt

- (72) Saksamaa jäeldab varasemate otsuste põhjal, et komisjon oleks liigitanud kaks eri investeerimisprojekti üheks investeerimisprojektiks üksnes juhul, kui kõik MSF 2002 punktis 49 nimetatud tingimused oleks olnud kumulatiivselt täidetud. Seepärast leiab Saksamaa, et isegi juhul, kui projekti Sovello1 ei käsitataks katseprojek-
tina, ei moodustaks Sovello1 ja Sovello2 kokku ühte investeerimisprojekti, sest MSF 2002 punktis 49 sätes-
tatud tingimused ei ole kumulatiivselt täidetud.
- (73) Saksamaa on arvamusel, et kahe projekti ruumiline ja ajaline lähedus ei tohiks viia järelduseni, et kõnealused kaks investeeringut moodustavad tegelikult kokku ühe investeerimisprojekti MSF 2002 punkti 49 tähenduses ja et need on teineteisest kunstlikult lahutatud MSF 2002 sätete kohaldamisest kõrvalehoidumiseks.

6. ABI HINDAMINE

6.1. Riigiabi olemasolu EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses

- (74) Komisjon jõudis oma ametliku uurimismenetluse algata-
mise otsuses järeldusele, et Saksamaa poolt olemasolevate

⁽³²⁾ Kuna Sovello ei investeerinud ainult ühte investeerimisprojekti toot-
misvõimsusega 90 MWp, vaid kavandas kaks eraldiseisvat projekti
Sovello1 (30 MWp) ja Sovello2 (60 MWp).

⁽³³⁾ Täiendava abisumma suurus on arvatud eeldusel, et ühe ühtse
investeerimisprojekti puhul oleksid abikõlblikud kogukulud väik-
semad ning hõlmaksid ligikaudu 144 miljonit eurot, ning et nii
suure investeerimisprojekti puhul on lubatud anda VKE lisatoetust.

regionaalabi kavade (GA kava ja investeerimistoetuse seadus) alusel Sovellole antav rahaline toetus kujutab endast riigiabi EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses. Saksamaa ei ole seda järeldust vaidlustanud.

6.2. Teatamise kohustus, abi õiguspärasus ja kohaldatav õigus

- (75) Saksamaa teatas meetmest 20. detsembril 2006. aastal ja täitis sellega MSF 2002 punktis 24 sätestatud eraldi teata-
mise kohustuse.
- (76) Kooskõlas dokumendi „Regionaalabi suunised aastateks 2007–2013”⁽³⁴⁾ punktiga 63 ja joonealuse märkusega 58, mille kohaselt hinnatakse eraldi teatatud investee-
rimisprojekte teatamise ajal kehtinud eeskirjade alusel, hindab komisjon teatatud abimeedet 1998. aasta piir-
kondliku abi juhendi, Saksamaa regionaalabi kaardi 2004–2006 ja raamprogrammi MSF 2002 alusel.

6.3. Abi vastavus 1998. aasta piirkondliku abi juhendi üldsätetele

- (77) Nagu komisjon on ametliku uurimismenetluse algatamise otsuses juba märkinud, hõlmab projekt esialgset investeeringut 1998. aasta piirkondliku abi juhendi tähenduses, abikõlblikud investeerimiskulud on täpselt kindlaks määratud ja järgitud on kumuleerumiseeskirju. Lisaks sellele taotles Sovello toetust enne projekti käivitamist ja on kohustunud jätma investeeringu piirkonda vähemalt viieks aastaks pärast projekti lõpetamist. Sovello rahastab vähemalt 25 % abikõlblikest kuludest ilma riigipoolse toetuseta. Kuna Sovellole antakse abi vastavalt heakskiidetud abikavadele, on abi seetõttu 1998. aasta piirkond-
liku abi juhendi üldsätetega põhimõtteliselt kooskõlas. Komisjon kinnitab seda järeldust käesolevas otsuses.

6.4. Abi vastavus MSF 2002 sätetele

6.4.1. Üks ühtne investeerimisprojekt

- (78) MSF 2002 punktis 49 on sätestatud, et investeerimisprojekti ei tohi MSF 2002 sätete kohaldamise vältimiseks jagada kunstlikult allprojektideks. Üks ühtne investee-
rimisprojekt hõlmab kõiki ühes tootmiskohas kolme

⁽³⁴⁾ ELT C 54, 4.3.2006, lk 13.

aasta jooksul tehtavaid põhivara investeeringuid⁽³⁵⁾. Tootmiskoht on „majanduslikult jagamatu põhivara kogum, millel on kindel tehniline ülesanne, mis on füüsiliselt või funktsionaalselt seotud ja millel on selgelt määratletud eesmärk (näiteks kindla toote tootmine)”.

(79) Kuna Sovello on varem saanud toetust sama asukohaga (Sovello2 krundiga külgneval maatükil asuvale) varasemale investeerimisprojektile (Sovello1) ning projektide Sovello1 (2005) ja Sovello2 (2006. aasta juuli käivitamise vahele jääb vähem kui kolm aastat, tuleb kindlaks teha, kas kõnealune varasem investeering moodustab koos teatatud projektiga Sovello2 ühe ühtse investeerimisprojekti.

(80) Komisjon eeldab tavaliselt, et ühes tootmiskohas kolme aasta jooksul tehtud põhivara investeeringud moodustavad ühe ühtse investeerimisprojekti. Saksamaa märkusi ühe ühtse investeerimisprojekti kohta hinnati MSF 2002 punktis 49 sätestatud tingimuste alusel.

(81) Komisjoni hinnangul ei viita miski sellele, et investeerimisprojekt jagati MSF 2002 sätete kohaldamisest kõrvalhoidumiseks kunstlikult kaheks projektiks. Sellest, et MSF 2002 sätete kohaldamisest ei ole tahtlikult kõrvale hoidud, ei saa siiski automaatselt järeldada, et kolmeaastase ajavahemiku jooksul alanud projektid ei moodusta ühte ühtset investeerimisprojekti (vt ka AMD otsuse punktid 47–49, milles komisjon leidis, et tegemist on ühe ühtse investeerimisprojektiga, kuigi projekte ei lahutatud tahtlikult kunstlikult, eesmärgiga hoiduda kõrvale MSF 2002 sätete kohaldamisest). Ühe ühtse investeerimisprojekti olemasolu tehakse kindlaks mitte tahtlikkuse, vaid faktide alusel, kohaldades MSF 2002 punktis 49 sätestatud tingimusi.

(82) Saksamaa järeldab komisjoni varasemate otsuste alusel, et kahe projekti liigitamiseks üheks investeerimisprojektiks peavad kõik MSF 2002 punktis 49 nimetatud tingimused olema kumulatiivselt täidetud. Komisjon ei nõustu sellise tõlgendusega. Üheski komisjoni varasemas otsuses ei ole öeldud, et ühe investeerimisprojekti olemasolu tuvastamiseks peavad kõik tingimused olema kumulatiivselt täidetud. Komisjon leiab, et MSF 2002 näeb ette nimetatud tingimuste üldise hindamise. Hindamisel tuleb tingimusi kaaluda iga juhtumi puhul eraldi. See tähendab, et kaks investeeringut võivad moodustada ühe ühtse inves-

teerimisprojekti isegi juhul, kui kõik tingimused ei ole täidetud.

(83) Üldise hindamise käigus analüüsitakse ja kaalutakse järgmisi tingimusi:

— kindel tehniline ülesanne;

— füüsiline või funktsionaalne seos;

— selgelt määratletud eesmärk;

— majanduslik terviklikkus.

(84) Hindamisel võetakse arvesse Saksamaa väidet, mille kohaselt puudus Sovellol majanduslik huvi projektide Sovello1 ja Sovello2 kunstlikuks eraldamiseks.

6.4.1.1. Kindel tehniline ülesanne

(85) Mõlemal tehasel on üks ja sama tehniline ülesanne: toota String-Ribbon tehnoloogia abil päikesemoduleid. Samuti tuleb nentida tõendite puudumist selle kohta, et tootmiseks tehastes Sovello1 ja Sovello2 on vaja erinevaid lähtematerjale (toormaterjalina kasutatakse räni). Sovello2 masinates ja seadmetes tehtud muudatused, mis põhinevad Sovello1 käitamisel saadud kogemustel ja mille eesmärk on tootmise tõhususe optimeerimine, võivad tingida tehases Sovello1 ja tehases Sovello2 toodetud moodulite mõningase erinevuse. Komisjon leiab siiski, et selliste erinevuste puhul on tegemist tööstusprojekti tavapärase korrigeerimisega ja need ei muuda fakti, et mõlemal tehasel on üks ja sama tehniline ülesanne.

6.4.1.2. Füüsiline või funktsionaalne seos

(86) Sovello1 ja Sovello2 on erinevad tootmisüksused, millel on eraldi põhivara ja eraldi juurdepääs üldkasutatavale teedevõrgule. Mõlemad tootmisüksused hõlmavad päikesemoodulite täielikku tootmisahelat pooljuhtplaatide tootmisest päikeseelementide ja moodulite tootmiseni. Kummagi tootmisüksuse moodustava „põhivara kogumi, millel on kindel tehniline ülesanne” vahel puudub füüsiline seos. Komisjonile esitatud eksperdiaruandes on järeldatud, et tehaseid võib müüa ja käitada eraldi, ilma et see nõuaks tootmisprotsessi füüsilist muutmist. Komisjonil ei ole põhjust seda järeldust eirata.

⁽³⁵⁾ Kuna investeerimisprojekt võib kesta mitu aastat, hakatakse kolmeaastast ajavahemikku arvestama iga projekti ehitustööde algusest.

(87) Tehaste Sovello1 ja Sovello2 teatavad tegevused on tsentraliseeritud. Lisaks sellele valmistatakse neis samasugust tootmisprotsessi ning samasuguseid masinaid ja seadmeid kasutades samasugust toodet, masinate, seadmete ja toormaterjali tarnijad on samuti üldiselt samad ning hooldus ja varuosadega varustamine on korraldatud tsentraliseeritult. Samas puuduvad käesoleval juhul tõepoolest tüüpilised elemendid, mis tõendavad kummagi tootmisüksuse moodustava „põhivara kogumi, millel on kindel tehniline ülesanne” funktsionaalset seost. Näiteks ei ole Sovello projektide vahel tarnesuhteid, puudub ühine tehniline infrastruktuur (näiteks elektrijaam vms) ja vahetoodete vahetamine. Kumbki tehas kujutab endast teisest majanduslikult sõltumatut tootmisliini.

(88) Seoses Sovello1 maa ostu-müügilepingus sätestatud kül-leva krundi ostuvõimalusega nõustub komisjon käesoleval juhul Saksamaaga selles, et selline ostuvõimalus ei ole tingimata piisav põhjus järeldamaks funktsionaalse seose olemasolu MSF 2002 punkti 49 tähenduses, võttes arvesse ka asjaolu, et abisaaja ei maksnud kõnealuse ostuvõimaluse eest täiendavat tasu ja investor oli tehase Sovello2 puhul kaalunud ka muid asukohti.

(89) Eespool nimetatud asjaoludele tuginedes leiab komisjon, et projektide Sovello1 ja Sovello2 vahel puudub füüsiline seos või tugev funktsionaalne seos MSF 2002 punkti 49 tähenduses.

6.4.1.3. Selgelt määratletud eesmärk

(90) Saksamaa väidab, et Sovello1 on katseprojekt, mille eesmärk on kontrollida täiesti uudisel tehnoloogial⁽³⁶⁾ põhineva tööstusliku tootmisprotsessi toimimist, tõhusust ja majanduslikku otstarbekust kogu väärtusahelas, samas kui projekti Sovello2 eesmärk on pärast tehnilise ja majandusliku otstarbekuse tõendamist suurendada võimsust ja alustada masstootmist. Saksamaa järeltab seega, et investeerimisprojektide Sovello1 ja Sovello2 eesmärgid on erinevad.

(91) Komisjon soovib sellega seoses selgitada, et erinevalt Saksamaa tõlgendusest ei leidnud ta Qimonda otsuses, et MSF 2002 punkti 49 kohaldamiseks peab katseprojektidel automaatselt olema erinev eesmärk. Kõnealuses

otsuses leidis komisjon üksnes, et konkreetse katseprojekti eesmärk oli erinev ja see ei moodustanud koos teise projektiga ühtset investeerimisprojekti. Kahe projekti eesmärkide uurimisel võib asjaolu, et üks neist on liigitatud katseprojektiks, olla tõepoolest vettpidav tõend selle kohta, et kummalgi projektil on eri eesmärk, kuid sõltuvalt konkreetsete projekti iseärasustest ei tarvitse selline liigitus olla mõlema projekti eesmärkide selgeks eristamiseks piisav. Võttes arvesse ka probleeme katseprojekti määratlemisel, leiab komisjon, et pigem tuleb uurida iga üksiku projekti omadusi, et otsustada, kas projekti konkreetsete, katseprojektile iseloomulike omaduste tõttu on selle eesmärk teise projekti omast piisavalt erinev. Käesoleva juhtumi puhul esitati mitu fakti, mis tõendasid, et projektidel Sovello1 ja Sovello2 olid erinevad selgelt määratletud eesmärgid.

(92) EPIA esitatud argumendid kinnitavad, et päikeseenergia-tööstuses kasutatakse uuenduste ja uude tehnoloogia väljaarendamisel sageli majanduslikest tingimustest sõltuvat astmelist lähenemisviisi ning et fotogalvaanika valdkonnas korraldatakse palju projekte, mille eesmärk on kontrollida enne masstootmise alustamist uuenduste tööstuslikku teostatavust ning protsesside reprodutseeritavust. Samuti kinnitavad nimetatud argumendid, et Sovello1 oli maailma esimene investeerimisprojekt String-Ribbon tehnoloogia tööstuslikuks katsetamiseks.

(93) Komisjon järeltab ühissettevõtte lepingu põhjal, et pooljuhtplaatide tootmine tehases Sovello1 pidi põhinema String-Ribbon tehnoloogial, kuid tootmisel tuli kasutada Q-Cellsi tootmistehnoloogiat, et arendada välja tööstuslikus mahus rakendatavad ja majanduslikult otstarbekad tootmisprotsessid. See tähendas mitmeid tehnoloogilisi uuendusi ja masinate väljatöötamist spetsiaalselt Sovello1 jaoks, keskendudes seejuures tootmisprotsesside automatiseerimisele ja tööstuslikus mahus reprodutseeritavusele, mille tulemusel hakati tootma Spruce Line tüüpi mooduleid. Seega oli Sovello1 uudne projekt, mille eesmärk oli katsetada päikesemoodulite String-Ribbon tehnoloogial põhineva tööstusliku tootmise tehnilist teostatavust ja majanduslikku otstarbekust. Tehases Sovello2 oleks seevastu toimunud tööstuslik seeriatootmine, mis oleks alanud üksnes siis, kui Sovello1 oleks olnud edukas.

⁽³⁶⁾ Saksamaa ametiasutused esitasid täiendava teabe, selgitades Marlboro tehases toimunud laborikatsete ja tehases Sovello1 katsetatud tööstusprotsessi vahelist erinevust. Marlboros põhines tootmine Evergreeni String-Ribbon tehnoloogial, mooduleid toodeti käsitsi ja toodeteks olid Cedar Line tüüpi moodulid. Saksamaa ametiasutuste sõnul [...].

(94) Komisjon väljendas oma ametliku menetluse algatamise otsuses kahtlust tootmisüksuse Sovello1 võimsuse (tootmisvõimsus 30 MWp) suhtes võrreldes Marlboro laboritingimustes toimunud tootmisega (15 MWp) ja tehases Sovello2 toimuva seeriatootmisega (60 MWp). Saksamaa

selgitas siiski, et Marlboro tehases saavutati täisvõimsus alles 2004. aastal ning väitis, et see ei tähenda, et Marlboro tehases rakendati tööstuslikke tootmisprotsesse. Seda kinnitab ka asjaolu, et Evergreen kavatseb seoses uue tootmisüksuse ehitamisega Devensis⁽³⁷⁾ lõpetada tootmise Marlboro tehases (säilitades seal üksnes uurimise ja arendustegevuse).

- (95) Saksamaa märgib ka, et katseprojektid tootmisvõimsusega 10–30 MWp on fotogalvaanikatööstuses tavalised. Samuti selgitab ta, et tehase Sovello1 võimsus 30 MWp tulenes [...] võimsusest. Komisjon kahtles esialgu tehase Sovello2 piiratud tootmisvõimsuses võrreldes tehase Sovello1 võimsusega, kuid Saksamaa selgitas, et praegu on String-Ribbon tehnoloogiat kasutavate tehaste maksimumvõimsus ligikaudu 75–80 MWp ning märkis, et 2008. aastal algas Sovello edasine laienemine (Sovello3), mis on nüüd lõpule jõudmas.
- (96) Seoses Qimonda investeeringukulude korrutusteguriga võrreldes Sovello kahe investeerimisprojekti vastava teguriga märgib komisjon, et Qimonda otsuses nimetatud kulud on seotud kolme investeeringuga, et hoonete ja seadmetega seotud kulud on pooljuhitööstuses palju suuremad kui fotogalvaanikatööstuses ja et tootlikkus seadme kohta on pooljuhitööstuses oluliselt madalam (seega tuleb masstootmiseks paigaldada rohkem seadmeid). Samuti märgib komisjon, et pooljuhitööstuse katseprojektid on odavamad, sest seadmed on selles sektoris palju rohkem standarditud. Komisjon leiab lisaks, et jätkuprojekti kulude ja katseprojekti kulude suurem suhtarv võib tuleneda ka investori paremast finantsseisundist. Komisjon märgib ka, et algul teatati palju suuremast projektist (Sovello2 + Sovello3) ning hiljem teadet muudeti, jättes sellest välja projektile Sovello3 antava abi, ja et investeerimisprojekti Sovello3 elluviimine lükati edasi. Võttes arvesse kõnealuse nõudluse põhineva sektori dünaamilisust ja kiiret arengut, leiab komisjon, et kahe Sovello investeerimisprojekti kulude madala korrutusteguri tõttu ei saa välistada projekti Sovello1 liigitamist katseprojekti, millel on projektist Sovello2 erinev eesmärk.
- (97) Lisaks sellele võttis komisjon arvesse asjaolu, et enne projekti Sovello2 algatamist projekti Sovello1 tulemuste alusel kaaluti põhjalikult täiendava investeeringu tegemise eeliseid ja puuduseid.
- (98) Sellega seoses vastab tõele, et projekti Sovello2 käsitlev abitaotlus esitati juba 2006. aasta veebruaris (esialgne positiivne otsus tehti 2006. aasta detsembris). Komisjon eeldas ametliku uurimismenetluse algatamise ajal, et abisaajal oli abitaotluse esitamise ajal konkreetne kava investeerimisprojekti ulatuse ja rahastamise kohta. Esitatud teabest nähtub siiski, et lõplik investeerimisotsus võeti vastu alles 2006. aasta juunis pärast Sovello2 vaheeesmärkide saavutamist. Seda kinnitab ka asjaolu, et tarneleping (mis tagas Sovello2 jaoks piisavad ränivarud) sõlmiti REC-ga alles 2006. aasta juunis, mis tõendab, et tegelik otsus võeti vastu alles siis. Kuigi abisaava ettevõtte juhtkond võis ilmselt juba varem täheldada märke selle kohta, et tehnoloogilised ja majanduslikud eesmärgid tõenäoliselt saavutatakse, ei ole see vastuolus Sovello1 liigitamisega 2005. aastal katseprojekti, millel on Sovello2 eesmärkidest selgelt erinevad kindlaksmääratud tehnoloogilised ja majanduslikud eesmärgid.
- (99) Lisaks sellele võttis komisjon arvesse asjaolu, et OECD Frascati käsiraamatu⁽³⁸⁾ põhjal, milles on välja toodud uurimis- ja arendustegevuse valdkonnas tunnustatud üldised normid, on projektile Sovello1 katseprojekti tunnused. OECD määratluse kohaselt eristatakse erinevaid katseprojekte: projektid, mille raames tegeletakse uute leiutiste või tehnoloogia (käesoleval juhul String-Ribbon tehnoloogia) arendamisega laboritingimustes, ja projektid, mille raames tegeletakse protsessitehnoloogia arendamisega, et võtta uus leiutis või tehnoloogia tööstuslikult kasutusele.
- (100) Frascati käsiraamatu punktis 2.3.4 käsitletakse selgesõnaliselt juhtumeid, mis jäävad uurimis- ja arendustegevuse ja muu tööstusliku tootmise vahele (näiteks Sovello1), ning antakse suuniseid uurimis- ja arendustegevuse eristamiseks tööstuslikust tootmisest. Tuleb märkida, et tööstusharu normid ja näitajad (näiteks kulude korrutustegur) võivad tööstusharude lõikes erineda.
- (101) Võttes arvesse seda, et EPIA kirjeldas fotogalvaanika turgu kui väga dünaamilist ja kõrge nõudlusega turgu, leiab komisjon, et käesoleval juhul ei ole Sovello toodangu viivitamatu turustamine otsustav tõend selle kohta, et projekti Sovello1 ei kavandatud katseprojekti.
- (102) Esimese Astme Kohtu otsuses kohtuasjas T-184/97: BP vs. komisjon käsitletakse keskkonnasõbralikumate

⁽³⁷⁾ Evergreeni 2008. majandusaasta aruanne.

⁽³⁸⁾ Frascati Manual – Proposed Standard Practice for Surveys on Research and Experimental Development.

toodete tehnoloogiliseks väljaarendamiseks algatatud katseprojektide mõistet (eelkõige seoses kütuse tootmisega taastuvatest energiaallikatest). Kõnealuse kohtuasja raames läheb vaidlustatud kava tehnoloogia arendamisega seotud katseprojekti rakendamisest palju kaugemale ja selle puhul on sisuliselt tegemist majandusliku ja tööstusliku arendustegevusega, mille eesmärk on suurendada biokütuste turuosa. Projekti Sovello1 puhul järgiti siiski mõlemaid eesmärke: uue protsessitehnoloogia (String-Ribbon tehnoloogia koos Q-Cellsi tootmistehnoloogiaga) tööstuslikus mahus toimimise kontrollimine ja selle majandusliku otstarbekuse tõestamine. Nagu eespool selgitatud, ei ole see tõepoolest vastuolus OECD katsetehase määratlusega.

- (103) Eespool esitatud asjaoludele tuginedes on komisjon arvamusele, et kuigi tehaste Sovello1 ja Sovello2 tehniline ülesanne on sama (samasugusel tehnoloogial põhinev päikesemoodulite tootmine), olid nende eesmärgid erinevad. Sovello1 eesmärk oli kontrollida, kas päikesemoodulite tootmine (kasutades String-Ribbon tehnoloogiat koos Q-Cellsi tootmistehnoloogiaga) on tööstuslikus mahus tehnoloogiliselt ja majanduslikult teostatav, samas kui Sovello2 eesmärk oli selliste moodulite seeriatootmine.

6.4.1.4. Majanduslik terviklikkus

- (104) Projektid Sovello1 ja Sovello2 on teineteiselt sõltumatult majanduslikult elujõulised. On tõsi, et katseprojekt Sovello1 oli vajalik masstootmisele suunatud projekti Sovello2 elluviimiseks. Teisalt saab neid projekte eraldi müüa ja puuduvad tõendid selle kohta, et katseprojekti Sovello1 ei saa investeerimisprojektist Sovello2 majanduslikult eraldada. Lisaks märgib komisjon, et abisaava ettevõtte juhtkond kaalus enne Thalheimi valimist Sovello2 tehase asukohaks erinevaid asukohti nii Euroopas kui ka Ameerika Ühendriikides.

6.4.1.5. Kahe investeerimisprojekti kunstlik jagamine ei too majanduslikku kasu

- (105) Saksamaa arvutuste kohaselt oleks kahest eraldi investeerimiskulust (Sovello1 ja Sovello2) tulenev täiendav abi olnud võrreldes ühele investeerimisprojektile antavast abist (Sovello1+Sovello2) üksnes ligikaudu 10 miljonit eurot suurem. Eraldi projektidega seotud lisakulude suurus on seevastu [...] eurot. Saksamaa arvutused põhinesid eeldusel, et ka ühe investeerimisprojekti puhul (mille kogukulud on väiksemad) oleks makstud 15 % VKE lisatoetust, nagu tehti projekti Sovello1 puhul. Ei ole siiski

kindel, kas komisjon oleks nii suuremahulise investeerimisprojekti puhul VKE lisatoetuse heaks kiitnud. Kõik arvutused näitavad siiski, et Sovello ei oleks isegi sel juhul saanud projektide Sovello1 ja Sovello2 kunstlikust jagamisest majanduslikku kasu.

- (106) Komisjon tuletab siiski meelde, et see tõendab üksnes seda, et projekte Sovello1 ja Sovello2 ei eraldatud riigiabi eeskirjade kohaldamisest kõrvale hoidmiseks. See ei tähenda aga, et kui projekt tuleb majanduslikel põhjustel igal juhul kaheks jagada (nagu Sovello), ei oleks kasulik nende esitamine projektidena, mis ei moodusta ühtset investeerimisprojekti, eesmärgiga kohaldada kõrgemaid abi osatähtsuse määrasid. Seepärast peab komisjon poolte kavatsustest sõltumata alati uurima majanduslikku olukorda MSF 2002 punktis 49 sätestatud tingimuste alusel.

6.4.1.6. Järeldus: tegemist ei ole ühe ühtse investeerimisprojekti

- (107) Sovello investeringud jagati kaheks seetõttu, et ei jätkunud rahalisi vahendeid ega rani, aga ka seetõttu, et investorid pidid väga uuenduslikku tehnoloogiat tööstuslikult ja majanduslikult katsetama. Kui tootlikkuse ja tõhususe eesmärgid ei oleks saavutatud, ei oleks projekti Sovello2 tõenäoliselt ellu viidud. Seega võib järeldada, et kuigi tehastel Sovello1 ja Sovello2 on sama tehniline ülesanne, ei ole nende vahel majanduslikult terviklikku seost, samuti puudub nende vahel füüsiline seos või tugev funktsionaalne seos ja neil on selgelt erinevad eesmärgid.
- (108) Võttes arvesse Saksamaa ja EPIA märkusi ning kaaludes üldisel hindamisel erinevaid MSF 2002 punktis 49 sätestatud tingimusi, leiab komisjon, et teatatud projekt Sovello2 ei moodusta projektiga Sovello1 ühte ühtset investeerimisprojekti MSF 2002 punkti 49 tähenduses.

6.4.2. Abi osatähtsus – MSF 2002 punktid 21 ja 25

- (109) Komisjon arvutas oma ametliku uurimismenetluse algatamise otsuses projekti Sovello2 abi suurima osatähtsuse ja maksimaalse abisumma algselt teatatud abikõlblike kulude alusel. Suurim lubatud abi osatähtsus oli 22,46 % brutotoetusekvivalendist (vastab maksimaalsele abisummale ajaldatud väärtusega 30,526 miljonit eurot) ja suurim lubatud abi osatähtsus koos ühtekuuluvuspree-miaga oli 25,83 % brutotoetusekvivalendist (vastab maksimaalsele abisummale ajaldatud väärtusega 35,105 miljonit eurot).

- (110) Ühtekuuluvuspreemiat makstakse vastavalt MSF 2002 punktile 25, mis lubab suurendada MSF 2002 punkti 21 kohaselt arvatud abi suurimat põhiosatähtsust, korrutades seda koefitsiendiga 1,15, kui vähemalt 25 %⁽³⁹⁾ projektile ette nähtud riiklikest kogukulutustest kaetakse Euroopa Regionaalarengu Fondi vahenditest vastavalt suurprojektide suhtes kohaldatavatele struktuurifondide eeskirjadele. Ühtekuuluvuspreemia saamise eeltingimus on komisjoni otsus, millega antakse luba toetada konkreetset projekti ühenduse vahenditest.
- (111) Kooskõlas üldise lähenemisviisiga, millest liikmesriikidele teatati 18. detsembri 2003. aasta kirjaga (D/58176–D/1247), esitas Saksamaa esialgses teates kaks erinevat abi osatähtsust: abi osatähtsus ilma ühtekuuluvuspreemiata (ülemmäär 22,46 % brutotoetusekvivalendist) ja abi osatähtsus koos ühtekuuluvuspreemiaga (23,83 % brutotoetusekvivalendist).
- (112) Saksamaa taotles Euroopa Regionaalarengu Fondist kaasrahastamist 9,118 miljoni euro ulatuses ja viitas esialgses teates ühtekuuluvuspreemiale. Sellises summas oleks ühenduse osalus suurem kui 25 % tegelikult kantud riiklikest kulutustest (nimiväärtus 31 105 765 eurot). Lisaks sellele on teatatud abi osatähtsus 23,83 % brutotoetusekvivalendist ja ei ületa seega 75 % kohaldatavast regionaalabi ülemmäärast, mis on 35 %. Ühtekuuluvuspreemia kasutamise tingimused on seega täidetud, kui komisjon kiidab heaks kaasrahastamise, mida Saksamaa taotles struktuurifondidest. Kuna kaasrahastamise otsust ei ole veel vastu võetud, lubas Saksamaa kohaldada ühtekuuluvuspreemial põhinevat abi osatähtsuse määra üksnes juhul, kui võetakse vastu vastav komisjoni otsus, millega kiidetakse heaks ühenduse kaasrahastamine.
- (113) Komisjon järeldeb 16. ja 24. aprillil 2009 esitatud ajakohastatud teabe alusel, et Saksamaa kavatab ühtekuuluvuspreemia kohaldamise korral määrata projekti puhul, mille tegelikud abikõlblikud kulud on 114 882 310 eurot (ajaldatud väärtus), abi osatähtsuseks 23,8224 % brutotoetusekvivalendist, mis vastab toetussummale nimiväärtusega 31 105 765 eurot (ajaldatud väärtus 27 367 723 eurot). Kõnealune abi osatähtsus on väiksem algselt teatatud abi osatähtsusest (23,83 % brutotoetusekvivalendist juhul, kui makstakse ühtekuuluvuspreemiat) ja suurimast lubatud abi osatähtsusest 25,38 % brutotoetusekvivalendist (arvatud algselt esitatud abikõlblike kulude (ajaldatud väärtus 135,94 miljonit eurot) alusel). Seega on kavandatud abi osatähtsus 23,8224 % kooskõlas kohaldatavate mahuvähenduse tingimustega, mis on sätestatud MSF 2002 punktides 21–23, ja kavandatud abisumma ei ületa lubatud maksimaalset abisummat ning kavandatud abi osatähtsus ei ületa abi suurima osatähtsuse määra, mida äriühing võib projekti käivitamisel saada.
- (114) Saksamaa kinnitas, et juhul kui projekti Euroopa Regionaalarengu Fondist ei kaasrahastata ja kui seega ei ole täidetud ühtekuuluvuspreemia taotlemise tingimused, ei ületata algselt teatatud abi põhiosatähtsust (ilma ühtekuuluvuspreemiata 22,46 % brutotoetusekvivalendist). Nimetatud abi osatähtsuse puhul, mida kohaldatakse tegelike abikõlblike kulude suhtes (ajaldatud väärtus 114 882 310 eurot), on maksimaalne abisumma 25 802 567 eurot (ajaldatud väärtus). Saksamaa lubas nimetatud abisummat mitte ületada. Ühtekuuluvuspreemiata variandi puhul kohaldatav abi osatähtsus 22,46 % vastab algselt teatatud abi osatähtsusele ja maksimaalsele lubatud regionaalabi ülemmäärale, mis arvutatakse algselt esitatud hinnanguliste abikõlblike kulude alusel (ajaldatud väärtus 135,94 miljonit eurot). Seega on kavandatud abi osatähtsus 22,46 % kooskõlas kohaldatavate mahuvähenduse tingimustega, mis on sätestatud MSF 2002 punktides 21–23, ja kavandatud maksimaalne abisumma (ajaldatud väärtus 25 802 567 eurot) ei ületa lubatud maksimaalset abisummat ning kavandatud abi osatähtsus ei ületa abi suurima osatähtsuse määra, mida äriühing võib projekti käivitamisel saada.
- (115) Eespool esitatud asjaolusid arvesse võttes leiab komisjon, et abimeede on kooskõlas MSF 2002 punktidega 21–25.

6.4.3. Vastavus MSF 2002 punktis 24 sätestatud tingimustele

- (116) Komisjoni otsus regionaalabi lubamise kohta MSF 2002 punktis 24 nimetatud suurtele investimisprojektidele sõltub abisaaja turuosast enne ja pärast investeerimist ning investeringuga loodud võimsusest või turul valitsevast olukorrast. MSF 2002 punkti 24 alapunktide a ja b kohaste kontrollide korraldamiseks peab komisjon kõigepealt määrama kindlaks investeringuga hõlmatud toote(d) ning asjaomased toote- ja geograafilised turud.

6.4.3.1. Investeerimisprojektiga hõlmatud toode

- (117) Investeerimisprojektiga hõlmatud toode on päikesemoodul, mida kasutatakse päikesemoodulite süsteemides. Teate kohaselt kuuluvad päikesemoodulid, mida Sovello toodab, järgmiste tootekoodide alla: NACE Rev 1.1 32.10.0, Prodcom 32.10.52.37 ja CN-kood (2005. aasta versioon) 8541 40 90. Päikesemoodulit võib põhimõtteliselt kirjeldada kui omavahel ühendatud päikeselementide kogumit, mis muundab päikesevalguse elektrienergiaks.

⁽³⁹⁾ EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti a kohaselt toetatavas piirkonnas asuva projekti korral.

- (118) Päikesemoodulite tootmisel kasutatakse String-Ribbon tehnoloogiat. Sovello kasutab päikesemoodulite tootmiseks kolmeetapilist integreeritud protsessi. Ränisulamist valmistatakse õhukesed ränist pooljuhtplaadid, mis seejärel töödeldakse päikeseelementideks, mis ühendatakse omavahel päikesemooduliteks (paneelideks).
- (119) Saksamaa kinnitas, et toetatavates tootmisüksustes ei saa märkimisväärsete lisakuludeta toota ühtegi muud toodet peale ränil põhinevate päikeseelementide, pooljuhtplaatide ja päikesemoodulite.
- (120) Sellega seoses tuleb viidata MSF 2002 punktile 52, milles on sätestatud, et kui projekt hõlmab vahetoodet ja kui olulist osa toodangust ei turustata, hõlmab asjaomane toode ka tootmisahela järgmise etapi tooteid. Kuna Saksamaa väidab, et Sovello ei kavatsenud päikesemoodulite tootmise vahetooteid (näiteks pooljuhtplaate ja päikeselemente) müüa ja kõiki vahetooteid kavatsetakse kasutada Sovello enda tootmise tarbeks päikesemoodulite integreeritud tootmisprotsessis, ei käsita komisjon pooljuhtplaate ega päikeselemente eraldiseisvate asjaomaste toodetena.
- (121) Eespool nimetatud asjaolusid arvesse võttes käsitab komisjon projekti vastavuse edasisel hindamisel MSF 2002 alusel investeerimisprojektiga hõlmatud tootena päikesemooduleid.
- 6.4.3.2. Asjaomane tootetur
- (122) Asjaomase tooteturu väljaselgitamiseks tuleb uurida, milliseid muid tooteid võiks MSF 2002 punkti 52 kohaselt pidada investeerimisprojektiga hõlmatud toote asendustoodeteks.
- (123) Päikesemoodulite tootmisel kasutatakse eri tehnoloogiaid. EPIA ja Greenpeace'i päikeseenergiat käsitleva uuringu⁽⁴⁰⁾ kohaselt põhines 2005. aastal 90 % päikeselementide tootmise tehnoloogiast ränil. Seda kinnitab Internetist leitud teave. Sovello kasutab nn String-Ribbon tehnoloogiat, mis võimaldab toota päikesemooduleid päikeseelementidest, mille valmistamiseks kasutatakse vähem ränit. Praegu uuritakse või kasutatakse seeriatootmises erinevaid tehnoloogiaid/pooljuhtmaterjale, näiteks amorfset ränit, polükristall-ränit, mikrokristall-ränit, kaadmiumtelluriidi või vask-indium-seleniidi/sulfiidi. Ettevõtja First Solar kasutab õhukese fotogalvaanilise kile tehnoloogiat⁽⁴¹⁾ ja ettevõtja CSG Solar kasutab „kristalliseeritud ränit klaasile kandmise“ (CSG) tehnoloogiat⁽⁴²⁾. Õhukese kile tehnoloogia ei ole nii tõhus (kasutatud ränit ruutmeetri, mitte kilogrammi kohta), kuid on odavam; seda kasutatakse rohkem maapiirkondades, kuna ruutmeetri hind on seal madalam. Mono- ja polükristall-tehnoloogia on kallim, kuid selle puhul on tõhusus ruutmeetri kohta suurem ja seda kasutatakse rohkem linnades. Seega saab neid tehnoloogiaid teineteisest eristada pakkumise seisukohast. Varasemates riigiabi käsitlevates otsustes⁽⁴³⁾ on komisjon määratlenud asjaomase turuna siiski kogu päikesemoodulite turu ja seda seisukohta toetavad ka päikesemoodulite tootjad. Pealegi puuduvad statistilised andmed, milles oleks nimetatud tehnoloogiaid eristatud. Nõudluse seisukohast tunduvad tehnoloogiaid olevat asendatavad: kõikidel tehnoloogiatel on sama lõppeesmärk – muundada päikesevalgus elektrienergiaks.
- (124) Komisjonil ei ole põhjust arvata, et erineva tehnoloogiaga toodetud päikesemoodulid kuuluvad eri tooteturudele. Komisjonil puuduvad tõendid selle kohta, et erineva tehnoloogia abil toodetud päikesemoodulite hinnad oleksid väga erinevad, kui võtta arvesse nende erinevat energiatõhusust. Pealegi on need moodulid päikeseenergiast süsteemides ilmselt üksteisega asendatavad⁽⁴⁴⁾. Seetõttu tundub, et asjaomane turg ei ole päikesemoodulite üldisest turust kitsam.
- (125) Lisaks sellele ei saa päikesemooduleid asendada ühegi muu tootega. Nad on päikeseenergiast süsteemide põhi-komponent ja neid ei saa kõnealustes süsteemides muude toodetega asendada. Seetõttu puuduvad tõendid selle kohta, et asjaomane turg oleks laiem kui päikesemoodulite turg.
- (126) Selline asjaomase tooteturu kirjeldus on kooskõlas sama valdkonna ettevõtjate ühinemisi käsitlevate otsustega⁽⁴⁵⁾.

⁽⁴⁰⁾ „Capacity and market potential for grid-connected systems by 2010“, EPIA, Frankfurt, detsember 2005.

⁽⁴¹⁾ Komisjoni 26. aprilli 2006. aasta otsus riigiabi N 17/06 kohta – Äriühingule First Solar antav riigiabi (MSF 2002) (ELT C 259, 26.4.2006, lk 13).

⁽⁴²⁾ Komisjoni 19. juuli 2006. aasta otsus riigiabi N 335/06 kohta – Äriühingule CSG Solar antav riigiabi, punktid 9 ja 10 (ELT C 232, 27.9.2006, lk 2).

⁽⁴³⁾ Juhtum N 17/06 First Solar (MSF 2002) (ELT C 259, 26.4.2006, lk 13); juhtum N 409/06 HighSi GmbH (MSF 2002) (ELT C 77, 5.4.2007, lk 4); juhtum N 863/06 Avancis (MSF 2002) (ELT C 227, 27.9.2007, lk 1); juhtum N 199/08 Intico Solar (ELT C 195, 1.8.2008, lk 2); juhtum N 545/08 Masdar (ELT C 9, 14.1.2009, lk 8); juhtum N 453/08 Sunfilm (ELT C 106, 8.5.2009, lk 7); juhtum N 538/08 ersol Thin Film (ELT C 63, 18.3.2009, lk 16).

⁽⁴⁴⁾ Vt riigiabi N 409/06 juhtum – Äriühingule HighSi GmbH antav riigiabi MSF 2002) (ELT C 77, 5.4.2007, lk 4).

⁽⁴⁵⁾ Komisjoni 27. märtsi 2001. aasta otsus riigiabi COMP/M.2367 kohta – Siemens/E.ON/Shell/SSG ja 18. aprilli 2001. aasta otsus riigiabi COMP/M.2712 kohta – Electrabel/Totalfinalelf/photovolttech.

- (127) Eespool nimetatud asjaolusid arvesse võttes leiab komisjon, et käesoleva riigiabi käsitleva otsuse tähenduses on asjaomaseks tooteturuks päikesemoodulite turg.

6.4.3.3. Asjaomane geograafiline turg

- (128) Sovello väitel hõlmab Sovello toodete peamine turg lühikeses ja keskpikas perspektiivis Saksamaad ja teisi Euroopa riike. Äriühingu tegutsemine peamiselt Saksamaal ei ole siiski päikesemoodulite asjaomase geograafilise turu määramisel otsustav.

- (129) Saksamaa leiab, et päikeseelementide asjaomane turg on ülemaailmne. Ta väidab, et Euroopa tootjad ja tootjad väljastpoolt Euroopat kauplevad päikeseelementidega kogu maailmas, kusjuures kaubandustõkked puuduvad, transpordikulud on võrreldes tootmiskuludega suhteliselt madalad ja hinnatase on ühtlane. Samuti rõhutab Saksamaa, et tehnilised nõuded on kogu maailmas samad. Fotogalvaanikaseadmete suurimad tootjad ja tarbijad on Jaapan, Euroopa ja Ameerika Ühendriigid.

- (130) Komisjon möönab, et päikeseelementide turg on ülemaailmne, sest päikeseelementide tootjad ja müüjad tegutsevad maailmaturul. Fotogalvaanikasektorit käsitlevatest erinevatest sõltumatutest⁽⁴⁶⁾ uurimustest⁽⁴⁷⁾ nähtub, et praegu on päikesemoodulite peamiseks tootjateks Jaapan ja Saksamaa ning neile järgnevad Ameerika Ühendriigid ja Hiina. Lisaks sellele imporditakse suur kogus Jaapanis toodetud päikesemooduleid Euroopa turule (peamiselt Saksamaale). Transpordikulud on võrreldes tootmiskuludega suhteliselt madalad. Uurimustes kaubandustõketele ei viidata. Lisaks sellele on neis üsna selgesõnaliselt öeldud, et päikesemoodulite turg on ülemaailmne, sest päikesemoodulitega kaubeldakse kogu maailmas. Uurimustes ei ole ka esitatud arvamusi päikesemoodulite konkreetse turu kohta Euroopa Majanduspiirkonnas, mis viitab taas sellele, et turg on ülemaailmne. Varasemates ettevõtjate ühinemisi

⁽⁴⁶⁾ Uuringud on sõltumatud, sest neid ei tellinud abisaaja ning neid ei korraldatud üksnes käesolevas hinnangus kasutamiseks.

⁽⁴⁷⁾ „Capacity and market potential for grid-connected systems by 2010”, EPIA, Frankfurt, detsember 2005; „Branchenanalyse Photovoltaik 2006”, Landesbank Baden-Württemberg, Stuttgart, 21. märts 2006; „Sun Screen II”, CLSA, juuli 2005; „PV status report 2006”, Euroopa Komisjon/Teadusuuringute Ühiskeskuse Keskkonna- ja Säästva Aarengu Instituut, august 2006; „Solar Generation”, Greenpeace ja EPIA, september 2006 ning „Photovoltaik-Marktmodell – Version 2.1”, Landesbank Baden-Württemberg (LBBW), 22. august 2007. Saksamaa ametiasutused esitasid kõik nimetatud uurimused koos teatega.

käsitlevates otsustes⁽⁴⁸⁾ ning varasemates riigiabi käsitlevate otsustes⁽⁴⁹⁾ – isegi kui neis ei olnud vaja turgu sõnaselgelt määratleda – ollakse seisukohal, et päikesemoodulite turg on suure tõenäosusega ülemaailmne.

- (131) Eespool nimetatud asjaolusid arvesse võttes leiab komisjon, et käesoleva riigiabi käsitleva otsuse tähenduses on päikesemoodulite turg ülemaailmne.

6.4.3.4. MSF 2002 punkti 24 alapunkt a: turuosa

- (132) MSF 2002 punkti 24 alapunkti a kohaselt ei vasta eraldi teatav investeerimisprojekt investeerimistoetuse saamise tingimustele, kui abisaaja vastava toote müügiiosa asjaomasel turul on enne või pärast investeringut üle 25 %.

- (133) Kontrollimaks projekti vastavust MSF 2002 punkti 24 alapunktile a, peab komisjon analüüsima abisaaja turuosa kontserni tasandil enne ja pärast investeringut. Kuna Sovello investeerimisprojekti alustati 2006. aastal ja täisvõimsus saavutatakse 2009. aastal, uuris komisjon Sovello turuosa päikesemoodulite turul aastatel 2005–2010.

- (134) Abist teatades esitas Saksamaa mitu sõltumatut uurimust,⁽⁵⁰⁾ milles prognoositi fotogalvaanikasektori nõudluse kasvu. Samuti esitas Saksamaa andmeid abisaaja tulevaste eeldatavate päikesemoodulite tootmismahude kohta. Komisjoni arvutused põhinesid LBBW uurimusel. Nimetatud uurimus sisaldab installeeritud võimsuse ja nõudluse andmeid ning hinnaprognose⁽⁵¹⁾.

⁽⁴⁸⁾ Komisjoni 27. märtsi 2001. aasta otsus riigiabi COMP/M.2367 kohta – Siemens/E.ON/Shell/SSG ja 18. aprilli 2001. aasta otsus riigiabi COMP/M.2712 kohta – Electrabel/Totalfinal/photovoltaic.

⁽⁴⁹⁾ Juhtum N 17/06 First Solar (MSF 2002) (ELT C 259, 26.4.2006, lk 13); juhtum N 409/06 HighSi GmbH (MSF 2002) (ELT C 77, 5.4.2007, lk 4); juhtum N 863/06 Avancis (MSF 2002) (ELT C 227, 27.9.2007, lk 1); juhtum N 850/06 Q-Cells (ELT C 270, 13.11.2007, lk 5); juhtum N 199/08 Intico Solar (ELT C 195, 1.8.2008, lk 2); juhtum N 545/08 Masdar (ELT C 9, 14.1.2009, lk 8); juhtum N 453/08 Sunfilm (ELT C 106, 8.5.2009, lk 7); juhtum N 538/08 ersol Thin Film (ELT C 63, 18.3.2009, lk 16).

⁽⁵⁰⁾ Vt joonealune märkus 47.

⁽⁵¹⁾ Komisjon leiab, et (päikeseenergiasüsteemide) nõutud võimsust käsitlevate arvamuste alusel on võimalik hinnata päikesemoodulite turu müügihahte.

(135) Kuna ühegi ühissettevõtte osaniku (Evergreen, Q-Cells ja REC) osalus Sovellos ei ületanud projektile Sovello2 antavast riigiabist teatamise kuupäeval ega pärast seda 50 %, ei oleks komisjon MSF 2002 punkti 24 alapunktile a vastavuse hindamisel tavapäraselt nende turuosi arvesse võtnud ⁽⁵²⁾.

(136) Evergreen turustab ja müüb Sovello toodetud mooduleid, kuid müügilepingus järgitakse poolte sõltumatuse põhimõtet. Evergreen võib siiski oma osaluse kaudu ühissettevõttes mõjutada Sovello turundusstrateegiat. Seetõttu arvutas komisjon halvimat võimalust arvesse võttes Evergreeni ja Sovello ühise turuosa, ⁽⁵³⁾ kuigi ei võtnud selles küsimuses kindlat seisukohta.

(137) Neid asjaolusid arvesse võttes leidis komisjon, et Sovello ja Evergreeni ühine turuosa (mahu ja väärtuse järgi) asjaomasel turul on aastatel 2005–2010 alla 5 %.

(138) Nimetatud andmed näitavad, et abisaaja turuosa päikesemoodulite turul ei moodusta enne ega pärast investeerimist üle 25 % päikesemoodulite koguturust. Teatatud abimeede on seega kooskõlas MSF 2002 punkti 24 alapunktiga a.

6.4.3.5. MSF 2002 punkti 24 alapunkt b: tootmisvõimsus

(139) Komisjon uuris ka seda, kas investeerimisprojekt on kooskõlas MSF 2002 punkti 24 alapunktiga b. Selleks kontrollis komisjon, kas asjaomase toote nähtava kogutarbimise keskmine aastane kasvutempo viimasel viiel aastal ületab Euroopa Majanduspiirkonna SKP aastase keskmise kasvutempo (mis tähendab, et turg ei vähene struktuuriliselt).

(140) Kuna meetmest teatati 2006. aastal, kasutati aastate 2000–2005 andmeid. Komisjon kontrollis Saksamaa esitatud asjaomaseid andmeid, tuginedes esitatud uurimustele ja kontrollitud allikatest ⁽⁵⁴⁾ pärit avalikule teabele. Ühegi allika kohaselt ei olnud päikesemoodulite nähtava kogutarbimise keskmine aastane kasv Euroopa

Majanduspiirkonnas aastatel 2000–2005 mahu alusel alla 49 % ega väärtuse alusel alla 42 %.

(141) Euroopa Majanduspiirkonna SKP aastane keskmine kasvutempo aastatel 2000–2005 oli mahu alusel 1,76 % ja väärtuse alusel 3,72 %. Seega oli päikesemoodulite nähtava kogutarbimise keskmine aastane kasvutempo viimasel viiel aastal (mille kohta on olemas andmed) nimetatud arvudest selgelt suurem.

(142) Komisjoni hinnang tugines nähtavale tarbimisele Euroopa Majanduspiirkonna fotogalvaanikasektoris tervikuna, sest väga raske on leida andmeid Euroopa Majanduspiirkonna päikesemoodulite turu kohta. Seda peamiselt seetõttu, et päikesemoodulite geograafilist turgu peetakse ülemaailmseks. Fotogalvaanikatoodete turg esindab päikesemoodulite turgu hästi, sest päikesemoodulid on fotogalvaanikatoodete üldise turu vahetoodete ja vahetoodete turu areng sarnaneb tavaliselt lõpptoodete turu või üldise turu arengule (fotogalvaanikasektori hõlmab tavaliselt pooljuhtplaatide ja päikeselementide, -moodulite ning -süsteemide tootmist). Lisaks sellele kasvab fotogalvaanikatoodete turg nii kiiresti, et isegi kui päikesemoodulite turu kasvutempo Euroopa Majanduspiirkonnas oleks veidi erinev, ei oleks see kunagi väiksem kui 1,76 %.

(143) Eespool esitatud arvandmetele tuginedes leiab komisjon, et teatatud abimeede on kooskõlas MSF 2002 punkti 24 alapunktiga b.

6.5. Järeldus

(144) Eespool esitatud hinnangule tuginedes leiab komisjon, et teatatud abimeede on kooskõlas 1998. aasta piirkondliku abi juhendiga, Saksamaa regionaalabi kaardiga 2004–2006 ja raamprogrammiga MSF 2002,

ON VASTU VÕTNUD JÄRGMISE OTSUSE:

Artikkel 1

1. Regionaalabi suurima osatähtsuse määr ehk 23,8224 % brutotoetusekvalendist nende abikõlblike kulude puhul, mille ajaldatud väärtus on 114 882 310 eurot ja mida Saksamaa Liitvabariik kavatab kohaldada Sovello AG suhtes ning asjaomane regionaalabi summa ajaldatud väärtusega 27 367 723 eurot on ühisturuga kokkusobivad, kui komisjon võtab vastu otsuse, millega antakse luba projekti kaasrahastamiseks Euroopa Regionaalarengu Fondist vähemalt 25 % ulatuses projektile ette nähtud riiklikest kogukulutustest.

⁽⁵²⁾ Komisjon oli samal arvamusel oma otsuses riigiabi N 850/06 kohta – Riigiabi äriühingule Q-Cells.

⁽⁵³⁾ Evergreeni 2008. majandusaasta aruandes on öeldud, et alates 2009. aastast hakkab Sovello järk-järgult ise oma tooteid müüma.

⁽⁵⁴⁾ Rahvusvahelise Energiaagentuuri fotogalvaaniliste energiatootmisüsteemide programmi (*International Energy Agency Photovoltaics Power Systems Programme*, IEA PVPS) veebisait: www.iea-pvps.org.

2. Kui komisjon võtab vastu otsuse, millega ei anta luba projekti kaasrahastamiseks Euroopa Regionaalarengu Fondist vähemalt 25 % ulatuses projektile ette nähtud riiklikest kogukulutustest, on ühisturuga kokkusobivad regionaalabi suurima osatähtsuse määra 22,46 % brutotoetusekvalendist nende abikõlblike kulude puhul, mille ajaldatud väärtus on 114 882 310 eurot ja mida Saksamaa Liitvabariik kavatseb kohaldada Sovello AG suhtes ning asjaomane regionaalabi summa ajaldatud väärtusega 25 802 567 eurot.

Artikkel 2

1. Kui komisjon võtab vastu otsuse, millega antakse luba sellise summa kaasrahastamiseks Euroopa Regionaalarengu Fondist, mis moodustab vähemalt 25 % projektile ette nähtud riiklikest kogukulutustest, võib projektile Sovello2 antav abi (sh ühtekuuluvuspreemia) moodustada kuni 23,8224 % abikõlblikest kuludest, vastates abisummale, mille ajaldatud väärtus on 27 367 723 eurot.

2. Kui komisjon võtab vastu otsuse, millega ei anta luba sellise summa kaasrahastamiseks Euroopa Regionaalarengu Fondist, mis moodustab vähemalt 25 % projektile ette nähtud riiklikest kogukulutustest, võib projektile Sovello2 antav abi (ilma ühtekuuluvuspreemiata) moodustada kuni 22,46 % abikõlblikest kuludest, vastates abisummale, mille ajaldatud väärtus on 25 802 567 eurot.

Artikkel 3

Käesolev otsus on adresseeritud Saksamaa Liitvabariigile.

Brüssel, 17. juuni 2009

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Neelie KROES